

Nepriklausoma

Lietuvos nacionalinė
M.Mažvydo biblioteka

Lietuva

ALP(224)2828

LITUANIE INDÉPENDENTE • INDEPENDENT LITHUANIA • WEEKLY

Nr. 7 1983 VASARIO - FEBRUARY 10 d.

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

7722 GEORGE ST. LA SALLE, P.Q. H8P 1C4, Tel.: 366-6220 30 c.

SAVAITINIAI ĮVYKIAI

REAGAN'AS GIRIA AFGANISTANO LAISVĖS KOVOTOJUS

JAV - bių prez. R. Reagan'as priėmė Baltuosiuose Rūmuose specialioje audiencijoje šešis Afganistano laisvės kovotojų atstovus. Jie ešą, atnešę žinias iš už tylos uždangos, pranešdami kas tikrai vyksta sovietų okupuotame krašte. Afganistaniečių kančią turis išvysti visas laisvasis pasaulis.

Prezidentas pats juos pavadino laisvės kovotojais, kurių ne tik žmonos, seserys, vaikai ir broliai nužudyti. Jų kaimai yra sudeginti ir jie kasdien turi kovoti už savo gyvybę prieš okupantą, panaudojantį net nuodingas dujas.

Prez. R. Reagan'as su Afganistano laisvės kovotojais

AMERIKIEČIAI RIMTAI SIŪLO MAŽINTI APSIGINKLAVIMĄ

JAV - bių viceprez. George Bush Ženevoje besitariančiams sovietų atstovams pareiškė, kad Amerika labai rimtai siūlo visiškai nebe naudoti vidutinio nuotolio branduolinių raketų. Viceprezidentas Bush pirmiausia tarėsi su JAV - bių, o vėliau ir su Sovietų Sąjungos delegacijomis tuo klausimu. J. A. Kvicinski, Sovietų delegacijos vadovas, paklaustas ar jis patenkintas viceprezidento pareiškimu, atsakė: "Nelabai".

KANADA - PAGRINDINIS KGB TAIKINYS JOS ŠNIPŲ LIZDAMS

Arkadij Ševčenko, buvęs Sovietų ambasadorius Jungtinėse Tautose, kuris pasitraukė iš tų pareigų ir gavo politinį prieglobstį JAV - se 1978 metais, tvirtina, kad Kanada esanti pats pagrindinis Sovietų žvalgybos ir saugumo /KGB/ lizdas užsienyje. Jis sako, kad Sovietų ambasados Ottawoje visi tarnautojai yra ir Sovietų karinės žvalgybos tarnautojai. Andropov'ui pasidarius Kremliaus diktatoriumi, toji veikla bus tikrai dar sustiprinta, nes Andropov'as yra patyręs šnipų šnipas ir tvirtai tiki komunizmo pergale visame pasaulyje.

SCHULTZ ATGAIVINA JAV SANTYKIUS SU RAUDONĄJA KINIJA

Kaip pranešama iš Peking'o. JAV valstybės sekretoriaus George Shultz'o vizitas padės sustiprinti JAV ir Raud. Kinijos karinį, ekonominį bei politinį bendradarbiavimą.

KANADOS LIETUVIŲ FONDAS PRANEŠA VISIEMS SUINTERESUOTIEMS GAUTI PAŠALPAS, KAD PRAŠYMAI BUS PRIIMAMI TIK IKI VASARIO MĖN. 16 DIENOS. TAIPGI PRIMENAMA, KAD FONDO NARIAMS BUS TEIKIAMA PIRMENYBĖ PAŠALPAI GAUTI. PRAŠYMUS SIŪSTI: 1573 BLOOR ST. W., TORONTO, ONT. M6S 2W8

K. L. FONDO VALDYBA

taipgi tiesioginiai kreiptis Talentų Vakarų direktoriui: Juozas Kapačinskas, 6811 S. Maplewood, Chicago, IL. Chicago, IL. 60629, USA. Tel.: (312) 778-1840.

Prašoma nedelsiant registruotis. Registracija ir pavyzdinė medžiaga turi būti pristatyta Talentų Vakarų Komitetui iki balandžio 1 dienos.

PRANEŠA ALTA:

PADĖKIME LIETUVIUI RAŠANČIAM DISERTACIJĄ

Chicagos universitetui rašantis disertaciją Antanas Adomėnas savo studijiniam darbui ieško asmenų, kurie patys matė, buvo gyvi liudininkai Sovietų pastangų iš pabėgėlių stovyklų gražinti lietuvius, ukrainiečius ir kitus atgal už geležinės uždangos. Stebėjusieji tokias komunistų pastangas, prašomi susisiekti su doktorantu Antanu Adomėnu, 7151 S. California Ave., Chicago, IL. 60629 USA. Tel. (312) 436-5923.

SIBIRO SKAIDRĖS TELEVIZIJOJ

Amerikos Lietuvių Tarybos paruoštas lietuvių Sibiro tremtinių skaidrės pasiskolinusi Chicagos priemiesčių televizija, paruošė tuos vaizdus Vasario 16 proga parodyti gyventojams.

KONGRESAS MINĖS VASARIO ŠEŠIOLIKTĄ

Retas ir malonus supuolimas, kad šiemet Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą ir JAV Senatas ir Atstovų Rūmai minės tą pačią dieną - Vasario 16. Amerikos Lietuvių Tarybos prašomi Senate tuo pasirūpino sen. Charles Percy, o Atstovų Rūmuose kongresmanas Frank Annunzio. Atstovų rūmuose invokaciją kalbės kun. Antanas Zakarauskas.

JUNGTINIO PABALTIEČIŲ KOMITETO ŽYMUO

Buv. JAV prez. Gerald R. Ford Jungtinio Pabaltiečių komiteto liepos mėnesį skirtas žymuo "Freedom Award" yra įteiktas vasario 10 d. Ann Arbor mieste, Ford bibliotekoje. Dalyvavo latvių veikėjas Gunars Meierovics, estų Maldo Kari ir lietuvių dr. Jonas Genys ir dar po 2 iš kiekvienos tautybės.

LIETUVOS ŽMONIŲ INFORMAVIMAS

JAV vyriausybė, noredama sustiprinti radio informacijas pavergtiems kraštams, yra linkusi skirti daugiau lėšų Laisvosios Europos - Laisvės radijui, patobulinant įtaisus ir stiprinant personalą. Prieš tai ėmė kelti balsą senarorius Lowell P. Weicker ir kongresmanas Neal Smith. ALT pirm. dr. K. Šidlauskas jiems pasiuntė laiškus, stebėdamasis tuo ir reikšdamas protestą prieš jų tą opoziciją, kuri tik pasitarnauja tautų pavergėjams.

PRANEŠA ELTA:

KANADOS VYRIAUSYBĖ DEPORTUOJA BUVUSĮ KAUNO GETO VIRŠININKĄ

Apie Kanados vyriausybės akciją prieš ten gyvenančius "nacių karo nusikaltėlius" išsamiai informuoja Los Angeles Times (1982. XI. 19). Dienraščio korespondentas Stanley Meisier rašo iš Toronto, kad Vakarų Vokietijai būsiąs perduotas Kanados pilietis Helmut A. Rauca, Antrojo pasaulinio karo metu buvęs Kauno geto viršininkas, kurio įsakymu buvo nužudyti 11,579 žydai, o penkis jis pats užmušęs. Jo byla sukėlusi didelio susidomėjimo, nes jo atveju Kanados vyriausybė pirmą sykį patraukė atsakomybę Kanados pilietį, apkaltintą nacių karo nusikaltimais. Rauca imigravo į Kanadą kaip žemės ūkio darbininkas. Vak. Vokietija jau 1961 metais paskelbė, kad Rauca areštuojamas "už akių".

Kanados Žydų Kongreso pirmininkas, teisės prof. Irwin Cotler pareiškė, kad Raucos perdavimas Vak. Vokietijai neišsprendžia problemos, nes daugelis kaltinamųjų ne vokiečiai, o Rytų europiečiai. Kanados vyriausybė nenorinti jų perduoti teismui komunistinėse šalyse, kur juridinės sistemos "įtartinos". Su dauguma tų šalių Kanada neturi "eksterradinės sutarties" ir todėl atsisakė Sovietų Sąjungai išduoti latvi Heraldą Puntulį. Cotler pasiūlė, kad Kanada išduotų tuos, kurie gali tikėtis objektyvaus teismo, o kitus teisų pati.

Kanados Vyriausias Teisėjas Evans nesutinka, kad Kanada dabar gali teisti vadinamuosius "karo nusikaltėlius" už nusikaltimus padarytus ne Kanados teritorijoje 2-jo pasaulinio karo metu. Be to, pareiškė Evans, Kanados parlamentui būtų "itin atgrasu" priimti įstatymą, pagal kurį asmenys būtų padaryti atsakingais už praeities veiksmus, kurie Kanadoje nebuvo laikomi nusikaltimais tuo metu.

Nepriklausomos Lietuvos kariai pratimuose

Nuotrauka iš Broniaus Kvickio archyvo

Buvo susitarta vėl pasikeisti prieš dvejis metus panaikintomis karinėmis delegacijomis. Jų veikla buvo sustabdyta dėl to, kad JAV tebetiekė Formozos nacionalistinei Kinijai ginklų.

MARTYNO LIUTERIO 500-asis GIMTADIENIS

Martin Luther, žymusis vokiečių religinis reformatorius, gimė prieš penkis šimtmečius - 1483 m. lapkričio mėn. 10 d., mirė 1546 m. vasario mėn. 18 d. /Jis buvo katalikų vienuolis, vėliau popiežiaus ekskomunikuotas už savo reformų skelbimą, kurias tada pirmą kartą iškelė viešumon, prikaldamas 95 tezes prie Wittenbergo bažnyčios durų.

Martin Luther'is pradėjo protestantizmo sąjūdį. Jis išvertė vokiečių naujojo literatūrinės kalbos šventąjį Raštą ir šiandien šis jo vertimas laikomas vokiečių literatūrinės ir bendrinės kalbos pagrindu, ir skelbė, kad krikščionybės visa esmė yra

sekimas Kristaus skelbtomis tiesomis. Šventajame Rašte.

Vokietijoje šio svarbaus gimtadienio minėjimo proga organizuojami įvairūs renginiai: Niurnberge paroda /nuo birželio 24 iki rugsėjo 25/ pavadinta "Martin Luther ir reformacija Vokietijoje", religinės muzikos tarptautinis vargonų festivalis ir seminarai Niurnberge. Augsburgas

PRANEŠA PLB:

PASAULIO LIETUVIŲ DIENOSE - JAUNŲJŲ TALENTŲ VAKARAS

Šių metų Jaunimo Kongreso atidaryme, 1983 m. liepos 2 d., Chicago je, įvyks Jaunų Talentų Vakarai. Žada būti ypatingas vakaras, kuriame pasirodys jauni menininkai išsilaivinę įvairiose srityse ir atvykę iš viso pasaulio. Dalyviai turės progą pristatyti trumpą savo kūrybos pasirodymą, kartu su kitais parinktais dalyviais, prieš gausią lietuvišką publiką Chicago's miesto centre.

Dabar vyksta registracijos laikotarpis. Kviečiami visi jauni kūrėjai - dainininkai, šokėjai, humoristai, muzikai ir kiti - dalyvauti programoje.

Interesantai gali gauti tolimesnes informacijas ir registracijos anketas iš Jaunimo Sąjungos ryšininkų. Galima

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS NL SPAUDOS BENDROVĖ.
Redaguoja REDAKCINĖ KOLEGIJA
Telefonas: (514) 366-6220

Second Class Mail. Registration Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent Lithuania Publishing Co. at 7722 George St., LeSalle, P.Q. H8P 1C4

Metinė prenumeras kainą Kanadoje - \$ 16.00
Rėmėjas - \$ 20

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuopužiūra, grafiniai tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

KONCENTRACIJOS LAGERIAI TEBEEGZISTUOJA

Nuolatos kartojama ir kartojama šiaurės Amerikos spaudoje, televizijoje ir per radiją apie nacių koncentracijos lagerių baisybes, išžudytųjų skaičių, pažadą atkeršyti ir niekada nedovanoti rudiesiems budeliams. Teisingai: niekad vėl tenebūna tokio pragaro žemėje, tokios neapykantos, tokio žmogaus pažeminimo! Kiekvienas, vertas žmogaus vardo, gali po tokia priesaika pasirašyti.

O vis dėlto, yra ir šios priesaikos lūdna paraštė. Daugelyje šio ir kitų kraštų svetimkalbėje spaudoje rašoma apie koncentracijos lagerius būta jame laike. Lageriai buvo. Nacių koncentracijos lageriai egzistavo nuo 1933 iki 1945 metų. Tarytumei dabar jau jokių koncentracijos lagerių niekur nebėra, niekas nebėra vergas už spygliuotųjų vielų, niekas nemiršta nuo išbadėjimo, nuo ligų, sukanđiotas sargybos šunų arba nušautas koncentracijos lagerių sadistiškų sargų bei komendantų. Tačiau koncentracijos lageriai tebeegzistuoja. Nereikia nė perskaityti Solženitsyn'o ir kitų Sibiro kankinių liudijimų, kad apie tai sužinotume. LIETUVIAI, LATVIAI, ESTAI, SUOMIAI, UKRAINIEČIAI, BALTGUDŽIAI ir PATYS RUSAI milijonais gabenami į vergų stovyklas Sovietų Sąjungoje. Sibiras ir taigos už Arktikos speigračio nusėtos vergų stovyklos. "Už Uralo, žemės galo"- kaip žiauriųjų carų laikais dainavo mūsų tremtiniai, tebėra žemės pragaras. To pragaro valdytojai sėdi KREMLIJE.

Taigi, žmogaus išniekinimas nėra tik tainacių istorija ir jau istorinė seniena. Nėra seniena ir įvairūs pseudodaktarų KZ-tuose ir psichiatrinėse ligoninėse vykdomas žmonių prievartavimas ir nužmoginimas.

Hitleris, kaip žinome, iš Stalino buvo pasiskolinęs koncentracijos lagerių idėją, nes jam patiko būdas, kuriuo Džugašvilis sutvarkė savo politinius priešus.

Dabar mes, ir visas pasaulis žino, kad buvęs sągumiečių vadas ir profesionalas žudikas Juri Andropovtų stovyklų ir tų "ligoninių" nepanaikino. Todėl kiek naiviai/ir tipingai amerikietiskai/ atrodo parašas National Geographic žurnalo numeryje po vienos vietovės Sovietinėje Arktikoje nuotrauka, jog čia "buvusios žiaurios Stalino koncentracijos stovyklos".

O, kad tai būtų tiesa! Mielieji įvairių žurnalų ir laikraščių redaktoriai ir visi kiti, kurie paaimanuojate tikrai apie buvusias vergų stovyklas- pradėkite šaukti irgi taip garsiai, kaip apie hitlerininkų KZ-tus, ir visam pasauliui: VERGŲ STOVYKLOS TEBĖRA! SOVIETŲ SĄJUNGA TEBEŽUDO MILIJONUS UŽ TAI, KAD JIE NORI LAISVĖS, DUONOS, TIKĖJIMO IR PAPRASTO ŽMONIŠKO GYVENIMO! TIK TIEK.

VERGAI TEBEŽŪVA, KONCENTRACIJOS LAGERIAI TEBEKANKINA MŪSŲ SESERIS IR BROLIUS. PRISIMINKITE IR TAI, IR NEPAMIRŠKITE TEISTI IR RAUDONŲJŲ BUDELĮ, KURIŲ YRA ŠIANDIENĄ IR LAISVAJAME PASAULYJE, IR KURIE TEBESIAUTĖJA SOVIETIJOS ARKTIKOJE BEI KAZACHSTANO DYKUMOSE.

Mūsų kankinių kapai Raudonojoje imperijoje kaltina ir kaltins laisvąjį pasaulį ne mažiau už rudosios naciškos imperijos įvykdytas tautžudybes. H. NAGYS

VYTIS Nr 6

KAI IDEALISTUI ATSIVERIA AKYS

/tęsinys/

Netekę savo atamano, ukrainiečiai /neiškai/ daugiau, šliejosi prie H., klausė, kas daryti. Ką gi, viską padarė Levando. Neliko nieko kito, kaip eiti iš zonos. Visus /neiškai/ ant kalvutės šalia zonos. H., Ignashevą, Kinzerskį ir Kniazevą tuojau /neiškai/ Levandas jau sėdėjo uždarytas mašinoj. Buvo šlykštu klausyti jo rypavimų.

/Neįskaitoma/, kad jis nieko nedaręs, nieko nekalbėjęs. H. sulaikė ties vartais. Tuojau jį apsupo kareiviai ir kiek toliau pasivedę, darė kratą. Jam besirengiant marškinius, iškrito pieštukas. H. lenkėsi jo paimiti, o vienas kareivis piktai užriko: "Duobėj tau jo neprisireiks." Juos visus 4: Kniazevą, Ignashevą, Kinzerskį ir Henriką prive-dė prie iškastos duobės ir pastatė ant jos krašto. Aukštėliau ant kalvutės sėdėjo visa šachta Nr. 7.

Greitai prieš šią ketveriukę išsirikiavo kareivių eilutė su atumomais. Šalia jų atsistojo karininkas, pasigirdo įsakymas pasirošyti. Visi kareiviai pakėlė automatus ir prisitaikė į juos. Henrikas prisimena: "Kad būtų nors šiek tiek baimės - nė trupučiuka. Tik stoviu ir galvoju, ką gi pasakyti, kad tie žodžiai ilgam įstrigtų į žmonių širdis" 2 psl.

Karininkui beliko ištarti žodį "ugnis", kai kažkas jį pašaukė. Ir taip ketveriukė išstovėjo 3 val. ant duobės krašto prieš automatų vamzdžius. Po 3 val. pribėgo tas pat karininkas ir sukomandavo: "Visus į mašiną!" Kai H. atsisuko ir pasižiūrėjo į pulkininką Kinzerskį, šio galva buvo baltut baltutėlė. Visus suvarė į tą pačią mašiną, iš kurios dar netilo Levando raudos. Vežė į Vorkutos miesto kalėjimą.

Prasidėjo tardymai. Jų metu nebuvo naudojama jokių smurtinių priemonių. Jie niekaip negalėjo patikėti, kad protesto iniciatorius ir organizatorius tebuvo vienas kalinys. H. nedavė ramybės vienu ir tuo pačiu klausimu: "Iš kur gavai nurodymus, kas davė mintį". H. tvirtinimai, kad tai tik jo sumanymas, buvo veltui. /Sovietiškoje galvosenoje, jų žmonėms niekada nepažinus nediktatūrinio režimo, tai atrodo neįtikėtina... Red./ Tardymai vyko toliau. Ir štai vieną vidurnaktį, kai H. miegojo kameroje, į ją įėjo karininkas ir 2 kareiviai. Prisikėlė H. ir liepė eiti pasukti juos. Įsodino į mašiną, kuri pasuko link miško /tundros/. Važiavo ilgai. Privažiavę neaugstus medelius, sustojo, H. išvarė iš mašinos. Jo rankos už nugaros buvo surakintos. Nieko nesakydamas karininkas privedė H. prie duobės. Liepė atsigręžti į duobę ir stoti ant jos krašto. Tada karininkas įrėmė H. į nugarą pistoletą ir pasakė: "Prisipažink, iš kur gavai nurodymus veikti. Jeigu tylėsi, nušausiu, kaip šunį ir niekas nė nežinos, kad čia pūni". H. paskutinį kartą pakartojo, kad viską sugalvojo vienas. Tada karininkas tarė: "Skačiuoju iki 10, o paskui nesigailėk". Ir, tebe laikydamas stipriai į nugarą įrėmtą pistoletą, pradėjo skačiuoti. Iš pradžių normaliu tempu, o nuo 6 pradėjo lėčiau skačiuoti. Ir štai 6, 7, 8, 9 tylėjo "IO"- ir šūvis. Karininkas šovė aukštyn, bet prie pat H. ausies. Po šūvio, keikdamas H., karininkas čiupo jį už apikaklės, kad neįgriūtų į duobę ir vilkte nuvilko prie mašinos. Įstūmė ir nuvežė atgal į kalėjimą. H. prisimena: "Sėdžiu ant narų kameroje ir galvoju- sapnas. Bet ne, viskas taip aiškiai. Įsikandau į ranką- skauda. Reiškia, nemiegu. Bet vistik ne suprantama. Pasikviečiu prižiūrėtoją ir klausiu, ar buvo mane šią naktį išvedę iš kameros. Jis pasižiūrėjo į mane kaip į beprotį: "Ką tik grįžote". Tai taip Henrikas buvo du kartu pastatytas ant duobės krašto. Visus penkis teisės karo tribunolas. Henri- kui ir Levando po 25 metus kalėjimo. /Red. pabr./ Kin-zarskiui - 3 metai, Ignatjevui ir Kniazevui atrodo davė po 10 metų. Henrikas jau nuo pirmo nuosprendžio buvo at-sėdėjęs 6 metus. 1954 m. juos nugabeno į Vladimiro ka-lėjimą. Tuo metu čia irgi buvo baisios sąlygos, lovas pri-rakinando dienos metu, maistas neapsakomai šlykštus. Henrikas pagalvojęs, Berija areštuotas, Stalino sveikata griūva, o čia jokių pasikeitimų. Jam kilo mintis suorga-nizuoti nors nedidelį protestą. Nežinoma, kurios abėcė-lės pagalba ar kaip kitaip, kad jiems pavyko. Visi Vla-dimiro kaliniai kaip mėnesį nieko nevalgė, o paskutinį maistą rinko būsimai "atakai". Ir štai atėjo ta diena. Visas kalėjimas aidėjo nuo įvairiausių balsų. Kaliniai ma-siškai reiškė nepasitenkinimą, šaukė, reikalavo su jais elgtis kaip su žmonėmis, kai kurie pradėjo daužyti grotas, kamerų duris. Išsigandusi tokio kalinių kovingumo, admi-nistracija iššaukė pastiprinimus. Bet vos tik kareiviškai įeidavo pro kalėjimo vartus, juos kaip kruša iš viršaus pasitikdavo įvairios maisto atliekos, košė, silkės... Po to sąmyšio tikrai šiek tiek buvo palengvintas kalinių gy-venimas, maistas tapo lyg ir geresnis, lovų nerakinando prie sienų, daug įvairiausių kitų smulkmenų. Bet H. nu-teistas du kartus, nenurimo. Jam pasisekė perduoti per vieną prižiūrėtoją didžiulį laišką ar tai Maskvos CK/Cent-riniam komun. partijos Komitetui/ar tai generaliniam prokurorui dėl Vorkutos bylos. Čia buvo smulkiai apra-šyta, kas dėjosi Vorkutoje protesto metu. Atsakymo iš Maskvos teko laukti ilgai. Bet štai gautas laiškas 1955 m. 9. 27 H. visiškai atmainė Vorkutos sprendimą, panaiki-no antrąją bylą. /O koks būtų buvęs "teisingumas", jeigu nebūtų pavykę tokio rašto perduoti? Red./ Vorkutos la-gerio viršininką Derevenko areštavo. Maskva pripažino, kad šis protestas turėjo įvykti, gyvenant tokiomis sąly-gomis. Maskvai neliko nieko kito, kaip pripažinti, kad tai buvo tikrai stalininio tipo lageris, kadangi Stalino reži-mas griuvo, tai ir H. su savo draugais liko teisūs. Ir dar Maskva atkreipė dėmesį į tai, kad susidūrimo su ad-ministracija metu nebuvo pralietas kraujas. Tokie ir pa-našūs protestai kilo ir kituose TSRS lageriuose, bet jie nepajėgė išvengti kraujo praliejimo.

Ir štai 1955. II. 4. H. iš kameros Nr. 31 perkelia į kamerą Nr. 13, kurioje jau sėdi bendrabylis Feliksas Kin-zerskis. Iš dienoraščio: "1955. II. 5- mane ir Kinzerskį rytą apie 7 val. išvežė į Vladimiro stotį. Apie antrą valandą dienos metu mes atvykom į Maskvą- 52 km. 1955. II. 11 - išvykom po pietų iš Maskvos. 1955. II. 12 - apie 7 val. atvykom į Mordovską ATSR posiolok Javaz Zubovo- Polianskij rajon, p/o 385-18. II. 14 - maždaug nuo 9 iki 11 val. mus išleido nešti šlako, po pietų nešėm vandenį. Vakare į mūsų kamerą į-metė graiką - vagį, 1935 metų g. II. 18- su savo bendrablyiu rytą 6.00 išvykau iš 16-tojo lagerio į 7-tą lagerį. Adresas: Mordovską STSR, Javaz, Zubovo-Polianskij rajon, 185/7. II. 18- prieš piet mus visus atvykusius nuvedė į dar-bo zoną pas lagerio viršininką, kuris skirstė darbus. Aš ir mano bendrabylis buvom paskirti į mašinų cechą, ce-cho viršininkas mane pakvietė į "instrumentaltikų"- įran-kinę. II. 19- 7:30 išėjome į darbą. Darbas patiko, buvo gana lengvas. Liepos mėn. 1956. 7. 3 - neišėjau į darbą protestuo-damas dėl neteisingo viršininko poelgio- savavališko re-žimo įvedimo. 7. 4 - įteikiau protestą prokurorui /neiškai/. Vir-šininkas už protestą pasodino mane /?/ parom į karcerį. 7. 12 - išleide iš karcerio mane atvežė į / neiškai to- ma/ lagerį, kur nukirpo plaukus ir pasodino į /neiškai to- mas tekstas/.

7. 14 - parašiau pareiškimą valdybos viršininkui.

7. 18 - parašiau pareiškimą aukščiausiam Tarybos prezidiumo komisijos pirmininkui.

Rugpjūčio 1956. 8. 3 - mane ir dar 19 vyrų: 13 iš griež-to rež. ir 6 iš bendro išvežė į 17-tą lagerį, kur dirbo ko-misija. /neiškai/ paleido, o likusiems sumažino bausmes /neiškai/ IO metų.

8. 4 - pasiunčiau du skundus - vieną komisijai į 7-tą lagerį, kitą- Mordavijos prokurorui.

Rugsėjo 1956. 9. 9. - į mūsų lagerį atvyko bendramin-tis Kniazevas Achmedas.

8. 10 - įvyko pabėgimas, jame dalyvavo ir trys lietu-viai. /bus daugiau/

Tėvynė Šaukia Mus

Tūkstantis devyni šimtai aštuoniasdešimt antrieji metai jau praėityje. Pažvelgę į juos atgal Tautos Fondo žvilgs-niu pastebėsime, kad per tuos metus atlikome savo parei-gą tėvynei neblogai: kas darbu, kas pinigais. Viso to pasė-koje, 1982 metais, kaip ir 1981 m., Tautos Fondo Atstovy-bė Kanadoje ir vėl turėjo galimybės tėvynės laisvinimo rei-kaams įteikti Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui 50,000. - dolerių. Ta proga dėkoju Tautos Fondo auko-tojams, apylinkių įgaliotiniams, paskirtiems aukų rinkė -jams ir Tautos Fondo Kanados Atstovybės nariams, padė-jusiems man minimą sumą sukaupti.

Girdžiu keliamą klausimą, kas su Tautos Fondo pinigais yra daroma ir kur jie eina? Jie naudojami Lietuvos lais-vės reikalams, ir eina ten, kur yra vykdomi Lietuvos lais-vinimo darbai. Nė vienas centas neatiduodamas svetimie-siems.

Iš naujausių VLIKO darbų tenka paminėti didelį laimėji-mą Lietuvos laisvės bylai Europos Parlamente, kurio se-sijoje Strasburge š.m. sausio 13 d. buvo priimta rezoliuci-ja iškelti Lietuvos, Latvijos ir Estijos laisvės ir nepriklausomybės klausimą. Čia pakartojau informacijos ištrauką, kuri buvo atspausdinta "Dirvoje". "Sesijos metu Europos Jungtinio Parlamento nariai pareiškė, jog "yra paliktos tuščios kėdės - Lietuvos, Latvijos ir Estijos atstovams. Kada Lietuva, Latvija ir Estija bus laisvos ir nepriklausomos valstybės - jų atstovai sėdės tose kėdėse tarp visų vakarų Europos tautų".

Kaip matote, svetimi yra susirūpinę Lietuvos ir kitų Bal-tijos valstybių ateitimi. Nepamirškime, jog mes esamene-svetimi..

VLIKAS leidžia svetimomis kalbomis Eltos Biuletenius. Po ranka turiu vieną italų kalbojeredaguojamą Prelato Min-cevičiaus biuletinį. Jis yra 32 psl., tiražas 3000, siunčia-mas į daugelį kraštų, įskaitant net ir Kiniją. Ogi dar yra jie leidžiami ir kitomis kalbomis -- prancūzų, anglų, ispa-nų ir portugalų. Jų išlaidos yra apmokamos Kanadoje Tau-tos Fondo surinktomis aukomis. Taip pat kanadiečių - lie-tuvių lėšomis yra išlaikomos kelios lietuvių kalba radio valandėlės - Romoje, Vatikane, Europoje, kurios kasdieną perduoda žinias į Lietuvą.

Taigi, dabar žinome, kur eina Tautos Fondo lėšos! Brolai, sese lietuvai, Tėvynė šaukia mus. Šios didžios Va-sario 16-tosios šventės proga - remkime Tėvynės laisvi-nimo pastangas.

A. Firavičius,
Tautos Fondo Atstovybės Kanadoje
pirmininkas

AUKOS TAUTOS FONDUI-

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖS KANADOJE 1982 m. APYSKAITA

	PAJAMOS:	1982 m.	1981 m.
1. Toronto atstovybė.....	\$ 30,000.-	28,000.-	
2. Montrealio atstovybė.....	2,000.-	2,000.-	
3. Hamiltono atstovybė.....	3,600.-	3,500.-	
4. Delhi, Tillsonburg apyl....	1,400.-	1,500.-	
5. Calgary atstovybė.....	245.-	365.-	
6. Kitchener, Waterloo, Cambrige	315.-	505.-	
7. London apylinkė.....	1,265.-	887.-	
8. Oakville "	460.-	733.-	
9. Ottawa "	-	170.-	
10. Rodney "	585.-	300.-	
11. Sault Ste Marie apylinkė....	487.-	478.-	
12. St. Catharines "	1,270.-	1,186.-	
13. Stayner-Wasaga "	1,290.-	1,200.-	
14. Sudbury "	892.-	764.-	
15. Thunder Bay "	80.-	70.-	
16. Vancouver "	355.-	401.-	
17. Welland "	411.50	320.-	
18. Windsor "	640.-	900.-	
19. Winnipeg "	222.-	160.-	
20. VLIKO Seimo metu Toronto....	-	1,217.95	
21. Už knygas Soviet Genocid in Lithuania -		142.35	
22. Palūkanos už indėlius.....	1,395.-	2,309.27	
23. Testamentiniai palikimai.....	8,000.-	-	
24. Įvairios pajamos.....	215.74	300.-	

Viso pajamų \$55,118.76-47,408.57
Likutis iš 1981 m. 7,230.23-11,861.17
Balansas.....\$62,348.99-59,269.74

IŠLAIDOS.....1982 metų:

1. Įteikta Tautos Fondo Centrai	
2. VLIK-o seime Los Angeles	\$ 50,000.-
3. Spaudai už patarnavimus.....	413.25
4. Kelionės išlaidos.....	1,055.98
5. Raštinės išlaidos ir spausdiniai.....	252.24
6. Pašto išlaidos.....	57.09
7. Telefonas.....	281.04
8. Įvairios išlaidos.....	316.-

Viso išlaidų \$52,375.60
Likutis 1983 metams 9,973.39
Balansas....\$62,348.99

Iždininkas: E. Smilgis
NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

KARO IŠVIETINTUS ĮKURTI PLANETOSE P. INDREIKA

JAV prezidentas Franklin D. Roosevelt as, Antrajam Pasauliniam Karui persiritus į antruosius metus ir gausėjant Europoje nuo karo pabėgėlių skaičiui, buvo sudaręs slaptą komisiją paruošti projektą šių asmenų įkurdinimui planetose: Veneroje ir Marse. Projektas slėpėsi po nekalto pavadinimu: "M. Project for FDR: Studies on Migration and Settlement".

Paruoštas projektas apie 40 metų išgulėjo Temple universiteto slaptų dokumentų skyriuje ir tik prieš 22 metus jis buvo deklasifikuotas, nutraukiant nuo jo slaptumo šydą. Dar tebėra gyvas vienas iš tos komisijos narių, kuris daug prisidėjo prie projekto paruošimo – Henry Field'as. Duotame "Mother Jones" žurnalui pasikalbėjime jis sako, kad 1940 m. pavasarį asmeninis prezidento F. D. Rooseveltto patarėjas kreipėsi į jį, tada dirbantį ir tvarkantį psichinės antropologijos departamentą Field Naturalinės Istorijos muziejuje, prisidėti prie projekto paruošimo, kartu išpėdamas, kad prezidentas F. D. Roosevelt'as netiki, kad milijonas pabėgėlių būtų galima įkurdinti planetose ir antra – vien tik žmoniškumo sumetimais, nebūtų pageidaujama. Tačiau, turint galvoje išvietintų žmonių psichologinį lūžį ir jų nuotaikas, kurie yra pergyvenę karo žiaurumus ir visko matę, jie galėtų sudaryti daug rūpesčių ir didelių nemalonumų.

Į projekto paruošimą buvo įvelta įvairių sričių specialistų, ir jo finansavimui lėšos buvo skiriamos iš Baltųjų Rūmų slaptų fondų. Projektas buvo užplanuotas paruošti per ketverius metus, kasmet jam paskiriant po 180,000. dolerių.

Kadangi visas reikalas sukosi apie "politinį dinamitą", tai prez. F. D. Roosevelt'as buvo išpėjęs visus komisijos narius išlaikyti didžiausią paslaptį. Henry Field'as ištraukęs į projekto paruošimą, suskubo sudaryti ir surinkti įvairių nuomonių ir mokslinių išvadų, kurios sudarė storą, net 421 psi. tomą. Prezidentas Roosevelt'as pageidavo, kad būtų atlikti nuodugnūs tyrinėjimai ir padarytos atitinkamos išvados, kad administracija jais galėtų remtis tvarkant milijonų išvietintų asmenų likimą karui pasibaigus.

Projekto viename skyriuje "Tarpžvaigždinė Migracija" buvo siūloma įkurti nausėdijas arba laikinas gyvenvietes planetose – Veneroje ir Marse. Bet netrukus nuo šios minties atsisakyta, kaip nuo fantastinio plano, norint pasiekti pav. Alpha Centauri žvaigždyną, reikėtų sugaišti 129,000 metų ir raketomis siuntimas žmonių būtų nepraktiškas...

Bet vis dėlto nuo projekto galutinio paruošimo neatsisakyta, ir surinkus visas studijas į krūvą, susidarė 66 didokai tomai, kurių puslapiuose slėpėsi išvietintų žmonių įkurdinimo pasiūlymai. Iš tų pasiūlymų išsikristalizavo mintis, kad karo išbėgėję žmonės iš savo namų ir tėviškes pastogių geriausia įkurdinti žemės ūkio kraštuose, kuriuose jaučiamas darbo jėgos trūkumas.

Mirus prez. F. D. Roosevelt'ui ir jo vietą užėmus Harry Truman'ui, kongresas priėmė įstatymą, paskirdamas lėšų išvietintų asmenų įkurdinimui ir tokiu būdu šis fantastinis projektas atsirado archyve, kuris tik dabar išvydo dienos šviesą.

Gal keistokai atrodo, kad JAV prez. F. D. Roosevelt'as svaiojo raketomis perkeldinti išvietintuosius į planetas, bet jis žinojo, kad JAV 1940 m. jau buvo išradusios "Viking" ir "Aerobee" raketos, o vokiečiai raketomis V1 ir V2 apšaudė Londoną. Amerika tik 1958 m. paleido pirmą mokslinį satelitą į išorinę erdvę, jį pavadindama "Project Score", o kita – 1959 m. vasario mėnesį "Vanguard II". Tuo tarpu Sovietų Sąjunga 1957 m. paleido "Sputnik I" ir 1961 m. kosmonautą Yuri Gagarin.

Nuo senų laikų planeta Venera astronomų buvo laikoma žemės seserimi, tačiau jos atstumas nuo žemės yra 40.

BALTO-AISČIŲ CIVILIZACIJOS LIKUČIAI

2- NORMANAI, GOTAI-GUDAI, "VIKINGAI"-VYČIAI - TAI LIETUVIAI!

WULFSTAN'as – keliautojas – pasiūstas 6-tojo anglų – sakso karaliaus Alfredo ištirti iš kurėjo tie vyčiai /ar vytingiai/, savo kelionės aprašyme šitaip nusakė "Witland"- Vyčių žemę Vyslos žiotyse 9 šimtmeityje:

"WULFSTAN said, that he left Hedeby and came to Truso after seven days and nights and that the ship was under sail all the time. Vendland/Vanduolių kraštas, Pomeranija/ lay to starboard, while to port were Langeland, Loland, Falster and Skane, all of which belonged to Danemark.

After that Burgundaland/Bornholm/, which has its own king, was seen to port, and, after that, first the land called Blekinge, then Møre, Oland, and Gotland, all belonging to the Swedes. Right up to the mouth of the river Vistula, VENDLAND lay to starboard all the way".

Toliau jis taip tęsia savo aprašymus:

"Veisla /t.y. eismo – vėjimo kelias/ yra didelė upė ir todėl skiria Vytią nuo Vanduoless/Vandalijos/. O ta VYTIJA priklauso eisčiams/veisčiams/, o VEISLA išteka iš VANDUOLĖS/Vandalijos/ ir įteka /V-/Eismarėna, o tos Eismarės yra nemažiau 15 mylių pločio. Iš rytų į ją įteka Eiluvingė /Ilfing/, ant kurios kranto stovėjo Prūsai... ir čia Eismarės susieina iš rytų Pereigėle/Ilfing/ iš Eisčių šalies ir Veisla iš Vanduolių žemės".

Bet to ADALBERTO iš Trijų Šaltinių/Tre Fonti/ vienuolyno pranešime 1228 m. sakoma, jog popiežiaus legatas Vilgelmas iš Modenos vystė apaštalinimo veiklą "Prūsijoje, Kuršiuose, Lietuvoje, VYTIJOJE ir Sambijoje".

Kur tiksliai žemėlapyje lokalizuoti Vykingių 1983.II.10

MULTICULTURALISME

Kartu dirbant, viskas yra įmanoma.

Gyventi naujame krašte,
tai lyg išmokti
naują melodiją:
tai nėra lengva.

Reikia laiko,
pastangų ir net
nesėkmių, bet taip pat
ir pasisėkimų.

Gyventi harmonijoje
su kitais, reikalingi
kiekvienos dienos
patyrimai.

Gera suprasti galima tik tai,
kas gerai pažįstama
Kartu dirbant, viskas įmanoma.

Canada

200.000 km. Jos paviršius dar Roosevelt'o laikais buvo mažai žinomas, nes apsuptas storu dujų sluoksniu. Pasibaigus II Pas. Karui, Sovietų Sąjunga ir JAV geriau ištyrė Veneros paviršių ir rado, kad jame vyrauja 430 laipsnių C temperatūra, kurioje negalėtų gyventi joks "išvietintas" gyvūnas.

Marsas nuo žemės nutolęs – 103.800.000 km., bet jis turi ploną atmosferos sluoksnį ir dėl deguonies trūkumo žmogui nelmanoma jame gyventi. 1976 m. JAV raketa "Viking" aplankė Marsą ir jame nerado jokios gyvybės.

Išvietintų lietuvių didžiausi telkiniai susidarė ne Veneroje ar Marse, bet Amerikoje, Anglijoje, Australijoje, Kanadoje ir tremtinių židiniai – Sibire.

STUTTHOF'O KZ AUKA

"Alfonsai", – paėmė jo ranką, norėdamas raminti. Kun. Alf. Lipniūnas pasigriebė, kažką nori pasakyti. Lūpos vos juda, akys įsitempia. Pasilenkiu visai arti, gal išgirsiu, gal suprasiu paskutinį jo žodį. Nieko! Užsiklosė ir užspringsta. Akys užsimerkia, pasipila kaktoje prakaitas.

Valandėlę atsigauja. Vėl žvelgia į mane, bet lūpos nebebando judėti. Tik pakimba blakstienose dvi didelės ašaros ir pamažu nurieda skruostais...

Tai buvo 1945 m, kovo 28-tos, Didžiojo Trečiadienio 12-jį valandą.

/Iš prof. St. Ylos atpasakojimų/

APIE LIETUVOS KARALIŲ MINDAUGĄ

Apie MINDAUGĄ, palyginti, daug tyrinėjimų yra davę svetimtaučiai, ypač lenkai ir vokiečiai. Šiek tiek prisidėjo ir rusai. Ir pačių lietuvių studijų bei straipsnių apie Mindaugą ir jo laikų Lietuvą yra nepalyginamai daugiau negu apie tokius žymius EIV amž. valdovus, kaip Gediminas, Algirdas, Kęstutis.

Vien universitetinių disertacijų apie Mindaugą yra trys. Pirmasis lietuvis buvo kun. dr. J. Totoraitis, kuris Šveicarijos Friburge pas prof. G. Schnuerer'į parašė žinomą disertaciją /išspausdinta 1905 m./. Už poros dešimtmečių sekė irgi vokiečių kalboje kun. dr. J. Stakausko disertacija, kuri buvo 1934 m. Kaune parašyta lietuvių kalba ir papildyta. 1948 m. Romoje, Gregorianos universitete, trečią disertaciją apie Mindaugą parašė itališkai kun. D. A. Juska. Kad ir ne forma – lia disertacija apie Mindaugą reikia laikyti kan. S. Steponaičio studiją /Kaunas, 1937/.

Tikriausiai, kad karalius Mindaugas priėmė krikštą, kunigai, tada beveik vieninteliai šviesuoliai, domėjo si juo ir pasiryžo rašyti disertacijas.

/Iš prof. dr. Z. Ivinskio raštų/

amžių bėgyje iš karto paaiškėja, imant galvon jų strateginę padėtį valdant Europos Vakarų ir Rytų eismus. Karaliaučiaus padėtis ant Pereigėlės žiočių ir Kijevo ant Dniepro, kaip dviejų sostinių, atskleidžia to vidaus kelio-vieškelio svarbą.

Šiandien rytų vokiečiai dar valdo mūsų "Šiaurės Vatikaną" – Rūgen saloje, lenkai administruoja visą vanduolių /Pomorze/ kraštą, o sovietai abi senovės sostines – Karaliaučius ir Kijevą. Kodėl? Todėl, kad mūsų pačių nyktukai yra taip įsitikinę savo menkavertiškumu, jog nenori pastebėti dramblio-GINTARO KELIO IMPERIJOS arba visos P-Rusijos /P-Ruthenia/. Mūsų šaliai vis įkyriai kartoja savo posmelį apie Lietuvytės pradžią iš "Punsko pelkių 12 šimtmeityje" ir kaip tik išlaikius tas "etnografinės žemės": Vilniaus kraštą, Suvalkų Trikampį, Klaipėdą!.. bus daugiau /

IŠ I Ž A N G O S:

Nepriklausomybę iškovojo, šaulių veikla plačiai reikšėsi kultūrinėje srityje: 1939 metais šauliai jau turėjo 125 choras, 400 vaidybos mėgėjų kuopelių, 4 nuolatiniai teatrai, 105 orkestrai, 350 bibliotekos, 72 šaulių namai. Šaulių laikraštis "Trimitas" turėjo per 30.000 prenumeratorių. Šauliai leisdavo karinio, patriotinio, grožinio turinio knygas, plačiai ugdė fizinį auklėjimą, turėdami 115 sporto klubų.

OKUPACIJOS IŠVAKARĖSE Lietuvos šaulių Sąjunga jau buvo išaugusi į 62.000 narių, kurių tarpe buvo apie 30 profesorių, apie 100 advokatų ir apie tiek pat inžinierių, apie 250 gydytojų, daug kunigų, apie 3000 mokytojų. Buvo plečiami šaulių ryšiai su užsienio lietuviams. Pažymėtina, kad Brooklyno Dariaus-Girėno aero klubas šauliams net parūpino lėktuvą.

Bolševikų okupacija išbloškė daug šaulių į užjūrius. Šauliai atsikūrė ir sėkmingai ėmė plėsti savo veiklą, ypač JAV-se, Šiuo metu nesant aktyvių gynybos uždavinių, šaulių veikla išeivijoje daugiau nukrypo į kultūrinę sritį ir šauliai gali pasidžiaugti sėkmingu naujų knygų leidimu. Šis išeivijos šaulių ryžtingumas paskatino ir mane pasiryžti paruošti šią knygą, pagerbiant šaulius kankinius, jų kraujo auką paskutinio laikotarpio atsparoje prieš okupantą.

Didžiausias ir kruviniausias šaulių naikintojas - bolševikai. Okupantams buvo svarbu išrauti iš gyvųjų tarpo ko daugiau narių to sąjūdžio, kuris pasižymėjo patriotiniu ryžtu, tautiniu atsparumu, laisvės meile, kad būtų lengviau visus kitus sukontroliuoti, tautą pavergus.

Norėjosi ateičiai palikti paminklą tiems šimtams taurių mūsų tautos kankinių, žuvusių nuo okupanto rankos. Daugelio jų nė kapai neatžymėti, tegu bus nors daugiau jų vardų išsaugota istorijai.

Renkant medžiagą nuoširdžiai talkino L. Kerulis, kuris yra pašventęs savo gyvenimą registravimui ištremtųjų, nukankintųjų ir žuvusių nuo okupanto rankos.

Knygoje pateikiamas sąrašas toli gražu ne pilnas. Buvo tokių išeivių, kurie baiminosi paduoti kankinių vardus, kad nesusidarytų sunkumų okupanto priespaudoje gyvenantiems jų artimiesiems. Lietuva yra okupanto uždaryta informacijos apie mūsų patriotes kankinius. Tačiau buvo stengtasi kiek tik galima rinkti duomenis išeivijoje. Daugelis nužudymų įvykę nakčia, kada sunku nustatyti tikrą dienos datą, todėl tokiu atveju dedami dviejų gre-

nėm medžiai, iš po sniego kyšo sudegusių namų griuvėsiai. Sveikiau užsilikusiuose namuose pilna civilių pabėgėlių, kiemuose kūrenasi dideli ugnies laužai; prie jų žmonės verda sielą maistą.

Vežimų ir pasiūlymų užuovėjose išsisiukamoti arkliai, tiršti degančių laužų dūmai, vėjo nešami, gula ir dengia sudrėkusį, suodžiais apneštą sniegą. Pakrantės aukštumose tarp apgėnėtų medžių kyšo priešlėktuvinių pabūklų vamzdžiai. Kaikur matyti stiprūs požeminiai bunkeriai ir jų igulos. Tankus apkas tinklas vingiuoja visame plačiame plote, laukuose, lyg didelės sniego kupetos, juoduoja silpnai užmaskuoti tankai. Pakrantėje, prie bombų apardytos keltų krantinės - didelė žmonių, arklų ir vairių motorizuotų važiuočių spūstis. Du nedideli keltai velkami vilkikų, lėtai juda patvinusia, ledų lytis nešančia upės vaga.

Lauko žandarmerija griežtais nurodymais tvarko prie keltų besiveržiančius žmones. Grąsus artilerijos dundės nuo Marienburgio paralyžuoja belaukiančių kantrybę. Iš po debesų išnyrantis lėktuvų užesys kelia dar didesnį nerimą, ypač civilių pabėgėlių tarpe. Priešlėktuvinių pabūklų igulos aktyviai seka lėktuvų manevruotes. Keltai pilni žmonių ir vežimų lėtai plaukia į antrąjį krantą, išsikrauna ir grįžta atgal paimti kūtį.

Pakrantėje laukiančiųjų nemažėja, o daugėja. Atvykta ir kelyje pralenkti kacetininkai. Jie lyg margos musės nusėda ilgą upės pakraštį. Pora valandų palaukus, keliame ir mes. Vos spėjus atsitolinti nuo krantinės, staiga iš po debesų išnyra du rusų lėktuvai ir ima artėti į mus. Juos pasitinka krante esančių priešlėktuvinių pabūklų ugnis. Žmonės subėga į šalimais esančius bunkerius, tiksliai kacetininkai lieka atviroj krantinėj. Mes, esantieji ant keltų, jokios apsaugos neturime. Atviras keltų denis apjuostas metalinių vamzdžių turėklais, aplink verpetin gas, šaltas, ledus nešantis upės vanduo.

Rusai, nebedami juos pasitinkančios ugnies, kurti nančių motorų užesiu pikiruoja tiesiai ant mūsų. Žmonės pasirodę pulti į šaltą vandens srovę. Lėktuvai priartėję paleidžia keturias bombas, kurios spiegančios nukrinta į vandenį, tik už poros šimtų metrų nuo mūsų keltų. Stiprūs bombų sprogdimai į orą išmeta aukštus vandens fontanus, ūžteli sukeltos bangos, sugirgžda, susiūbuoja keltas. Žmonės stveriasi už turėklų. Keltų nosis aukštai pasikelia ir nusileidžia į lūžtančių bangų barjerą. Galop išsilygina, ir kaip niekur nieko, vėl ramus.

Rusų lėktuvai, pasirodę vokiečių naikintuvams, skubiai nusuka į šoną ir pradingsta debesyse. Lengvai eisidūstam, laimingai pasiekę antrąjį Vyslos krantą. Žygio vora išsipilam į plentą ir žygiuojame toliau.

Atgyja ir mūsų nuotaika. Vėl Japonų ir Šilubio lūpose pasigirsta sąmojaus žodžiai, prašvinta ir Edvardo susimastęs veidas, paspartėjo ir sunkūs Klemo žingsniai. Mes keliaujame šlapiais išvažinėto plento pakraščiais. Viduryje asfalto grindinio telkši ištirpusio sniego vandens klanai. Sniegas minkštutėlis lyg putra, nuo pravažiuojančių sunkių Wehrmachto mašinų tykšta į šalis, apdrėbdamas šalimais einančius. Turime saugotis ir šokinėti už paplėntę augančių medžių, kad neliktume aptaškėti. Mašinų viduje sėdintys juokiasi iš mūsų šokinėjimo ir ty-

timų mėnesio dienų skaičiai, perskirtingai gulsčiu brūkšniu.

Tebūnie šis leidinys paskatas ateitininkams, skautams, jaunatlietuvams, gydytojams, rašytojams, mokytojams, laikraštiniams, agronomams ir kitiems panašiais leidiniais pagerbti ir įamžinti vardus savųjų kankinių, tapusių bolševiko okupanto žiaurumo aukomis. Tai turi ne vien istorinės ir patriotinės reikšmės, bet tai gali būti šokių tokiu stabdžiu okupanto kruviniams veiksams. Bolševikai neįsitraus žmogaus kančioms, bet jie gana įsitraus neigiamai propagandai, o koks gi gali būti stipresnis protestas prieš jų žiaurumą, kaip rašytas nukankintų patriotų krauju!

Juozas Prunskis

KELETAS PAVYZDŽIŲ -

GAILEVIČIUS Viktoras, g. Virbaly ir ten gyveno. Ūkininkas, Virbalio būrio šaulys. Kalintas Vilkaviškio, Marijampolės, Lukiškių kalėjimuose. Išvežtas 1941 m. kai turėjo apie 26 m. amžiaus. Buvo priverstas dirbti sunkius darbus tiesiant geležinkelį iš Pečioros į Vorkutą. Nuo šalčio ir bado mirė 1941 m. spalio mėnesį Pečioros lageryje, praslinkus keletui mėnesių nuo išvežimo.

GARBŠYS Jonas, g. Vyželių k., Salako vls., Zarasų apskr., mokytojas. Buvo Švedriškės šaulių valdybos pakas, paskutiniu metu mokytojo Žeimiuose, Kėdainių apskr. 1941 m. birželio 14 d. suimtas ištremimui į Sibirą. Atsisakė vykti iš Lietuvos. Mirtinai sumuštas ir įmestas į žvyro duobę. Nesulaukęs pagalbos, trečią dieną mirė. Palaidotas Švedriškės kapinėse. Šeima išvežta į Sibirą. Žmona buvo mokytoja. Tremiant naujagimis vagonė mirė ir pakely prie geležinkelio palaidotas.

GUDELIS Juozas, Klapatinės mokyklos vedėjas, šaulys, nuvarytas į iškastą duobę, buvo 1944 m. rugsėjo mėn. dar gyvas užkastas.

GUŽAUSKAS Pranas, s. Stasio, g. 1911 m., fabriko darbininko sūnus, Telšių apskr. ipotekos įstaigos vedėjas. Veiklus Telšių rinktinės šaulys, skautas, priklausė Švč. Jėzaus Širdies brolijai. Bolševikų suimtas 1940 m. lapkričio 7 d., kalintas Telšių kalėjime, nukankintas Rėninių miškelyje 1941 m. birželio 24/25 d. Kankinimo žymės: lafondėms stipriai išreikštos apatinėje kūno dalyje. Rankos surištos užpakalyje. Galvoje tarp smilkinio ir kairės ausies skylė 8,8 cm, pro kurią veržėsi smegenys. Kaulai sulaužyti. Apatinis žandikaulis sulaužytas.

PILKAUSKAS/PIEKIAUSKAS?/ Viktoras, darbininkas, šaulys, Juodupės mst., Rokiškio apskr. Karui prasidėjus, 1941 m. bolševikų suimtas ir Juodupės vls. daboklės kieme nukankintas.

čia suka, kur didesnė bala. Mes juos atakuojame sniegi gniūžtėmis ir siunčiam riebius keiksmazodžius.

Plento posukyje, mažos kalvelės aukštumoje, senų medžių vainikė išnyra nedidelės, senos, akmenų ir raudonų plytų pilaitės mūrai. Aplink jų naujai iškasti, platus priestankiniai grioviai, stiprūs kautynių bunkeriai, sustiprinti kulkosvaidžių lizdais. Plačiu žiedu išsidėstę stovi kautynės pasirodę tankai. Tai numatytas atramos punktas. Dalis Wehrmachto mašinų pasuka į ten, o mes palengva žingsniuojame toliau.

Ir vėl tenka kelti per antrąją Vyslos atšaką; ji perpusę siauresnė, bet labiau užsitvenkusi ledais. Antrąjį krantą pasiekiamė be pavojaus. Einame kairiuoju upės arkanalo krantu, pakrantėje stovi daugybė baidokų ir laivų.

Tarp daugelio vokiškų vardų, pastebim ir du lietuviškais vardais paženklintus laivus "Birutė" ir "Lietuva". Jie stovi greta vienas kito. Praeidami mojuojame rankom ir sveikinam gimtais žodžiais ant laivų denių stovinčius žmones. Dalis jų jūrininkų uniformose, kiti civiliai. Jie stebisi mūsų pasirodymu o mes netikėtai juos sutikę. Iš kajučių išbėgę vaikai mojuoja rankutėmis ir kažką mums šaukia. Pro praviras kajučių duris mūsų žingsnius seka kelios moterys.

Mes nužingsniuojame, palikdami juos plūduriuoti drumzlinio vandens ir susigrūdusių ledų pakrantėje, dundančių patrankų gaudesy, kaskart vis labiau artėjančio pavojaus ženkle.

Evakuacijos įsakymas, matyt, jų dar neliečia. Betar suspės pakelti per žiemą įstrigusius inkarus, ar suspės išplaukti į plačiuosius vandenius, nepavojingą pakrantę?

Prieiname paplentėje išsimėčiusį kaimą. Jo gyventojai išvykę. Paliktuose namuose pilna trumpam poilsui apsistojusių civilių pabėgėlių. Jie juose šeiminkauja be jokio atsakomybės jausmo: laužo paliktuosius daiktus ir šildosi jų kaitroje. Iš kaminų kyla tiršti dūmai ir gula ant plentu praeinančių žmonių.

Staiga vėl atšalo. Prieš pora valandų buvęs minkštas sniegas sukietėjo, ant įdienousių vandens klanelių traukiasi plonas ledutis. Diena skęsta vakaro prieblandon.

Kaimo gale, nakties poilsui apsistojame ir mes. Mūsų trisdešimties vyrų grupė užimame nedideles buvusio restorano patalpas. Vietos ankštoka, bet šiaip taip susispaudžiam, užimam visą grindų plotą ir pasienyje esančio prekystalio viršų. Aš su Klemu ir Vytu išispraudžiam tarp prekystalio ir lentynų. Kambarin veržiasi vakaro šaltis pro išdaužto lango stiklą. Mes jį užtaisom rastais kartono gabalais.

Už sienos esančiuose kambariuose apsistoję kelios vokiečių civilių pabėgėlių šeimos - moterys, vaikai ir seniai. Kieme prie suverstų sniego pusnių stovi jų vežimai ir arkliai.

Iš susieškotų alaus dėžių ir lentynų sukuriam ugnį, nuo turtingais ornamentais išpuošto koklių pečiuko kambarin ateina maloni šiluma. Pasidaro jauku, ramu. Palyginus praėjusios nakties poilsio vietą, čia gana padori užuovėja ir jei vietoje tuščių lentynų žibėtų vyno, romo, šampano ar alaus etiketės ir šalia jų - besišypšas padavėjos veidelis, - būtų visai puiku...

/ bus daugiau /

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

BOLŠEVIKŲ NUŽUDYTI ŠAULIAI. Redagavo Juozas Prunskis.

Išleido Lietuvių Šaulių Sąjungos Tremtyje Centro Valdyba. Čikaga, 1982 m.

Viršelį ir aplanką piešė dail. Jonas Tričys.

150 psl., kaina 6 dol.

Leidinyje iliustruotas nuotraukomis.

Trumpai, aiškiai surašytos žinios - labai pravartu, ir tinka išversti į anglų ir prancūzų kalbas. Tai būtų kartu ir informacinis, akivaizdus dokumentas kitataučiams ir jau mažai lietuviškai beskaitančiais lietuvių kilmės kartai. Nereikėtų delsti.

Juozas Šilėnas

VEIDU I ŠIAURE

II-jo PASAULINIO KARO ATSIMINIMAI

Antroji Dalis

/ tęsinys /

4/62/

Išbraides Lietuvos Brastos, Pinsko pelkynus, kovojęs prieš raudonuosius parizanais; nekartą žiūrėjęs mirčiai į akis. laimingai grįžęs į žaliuosius Viešintų šilus. Deja, artėjantis raudonųjų siaubas jį vėl priverstė paimti į rankas sėkmingai išbandytą ginklą. Kartu su daugeliu likimo brolių atklydo į nesvetimą Prūsų žemę, kurioje ir atgulė amžiams nuo žiaurios vokiečių rankos.

Šitokių pirmos kuopos vado elgesiu yra pasipiktinę visi kuopos vyrai ir dalis buvusių žuvusių draugų rimtai graso jam, pasitaikius tinkamai progai, atlyginti.

Naktį virš mūsų vietovės rusų lėktuvai išmėto šviečiamas lempas, pasisukalioja, bet jokio antpuolio nedaro. Keliu, per visą naktį vyksta besitraukiančiųjų judėjimas, vežimų triukšmas liejasi kartu su tolimais, iš šiaurės rytų fronto atplaukiančiais garsais, su poilsui sukritusių žmonių alsavimais, su per visą naktį nerimstančio jaučio grandinių žvangėjimu, su lauke sargybą einančių sargybinių žingsniais.

Ankstytas vasario antrosios dienos rytmetis. Kelionę tęsiame. Didelis atlydis. Oras dvelkia pavasariu. Vidurdienyje sniegas pasidarė visai minkštas. Kelio vidury telkšo vanduo, srovelėmis bėga į pusnį užverstus pakelės griovius. Tenka atsisakyti iki šiol naudotų rogučių, jas paliekame pakelėje. Kuprines užsidedame ant pečių. Batai kiaurai peršlapo, pratrintos pūslių gelia. Kelias perpildytas besitraukiančiais.

Dangus nusėtas pilkais debesėliais. Vėjo genami, jie plaukia į siūbuojančius jūros vandenius. Erdvėje virš debesų maišosi vokiečių ir rusų lėktuvų užesys. Jų sminantis kaukimas priartėja ir vėl nutolsta. Artėjame prie Vyslos. Judėjimas dar labiau sulėtėja, lenkiame kelių tūkstančių varomų kacetininkų koloną. Jų margi drabužiai paženklinti įvairiomis raidėmis ir ženklais.

Stiprios sargybos priežiūroje jie varomi kairiąja kelio puse. Daugelis iš jų vos bepaieina. Jie gelbsti vienas kitą, veda juos stipresnieji, kad išvengus lydinčių sargų šautuvo buožės kirčių. Išskankintais, skausmo iškreiptais, išbadėjusiais veidais jie lydi pralenkiančius gėrybėmis perkrautus civilių pabėgėlių vežimus, akimis prašydami trupinėlio duonos, švelnesnio paguodos žvilgsnio.

Kažkas tvirtina, kad jie esą iš Stutthofio koncentracijos lagerio.

Leidžiamės mažon įkalnėn, prieš akis sujuoduoja plotūs, ledus nešantys Vyslos vandenys. Arčiau pakrantės esantieji gyvenviečių namai ir visa aplinka matyti smarkiai nukentėjusi nuo buvusių oro puolimų. Juoduoja šimtai bombų išraustų duobių, stagaruoja nulaužtom viršū-

(IŠ SPAUDOS OKUPUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIOJE)

SVARBI MONOGRAFIJA
APIE VAIŽGANTĄ

Literatūros mokslininkė Aldona Vaitiekūnienė paruošė "Monografiją apie Vaižgantą", kuri išleista Vilniuje, 1982 m. 289 psl., tiražas 10.000 egz.

Vaižgantas- kaip aptariama- buvo "unikali, stambi mūsų rašijos asmenybė, sudėtingas ir ypatingas 19 a. pabaigos- 20 a. pirmųjų dešimtmečių literatūros, vi- suomenės, kultūros reiškiny- s, tebesitęsiantis iki mūsų dienų." /Gera, kad nors paminėjo, kad buvo ko- kias nors kultūra "netarybi- niais" laikais.../.

Kritikai vertina Aldonos Vaitiekūnienės darbą, sakydami, kad autorė pasirinko rašytojo grožinei literatūrai, apskritai Vaižgantui suvokti ir jį tyrinėti, jo individualybės aspektą. Taigi, kaip re- alybė rodo, ne vien tik masės kuria kultūrą...

LIETUVIAI MENININKAI
MASKVOJE

I tradicinį meno festivalį, pavadintą "Rusų Žiema" Maskvoje, tarp geriausių So- vietų Sąjungos muzikinių vie- netų ir solistų, dalyvavo ir atstovai iš okup. Lietuvos Nusių festivalin solistai Irena Milkevičiūtė, Gehamas Grigorianas; Kamerinis Or- kestras, vadov. S. Sondeckio ir vargonininkas B. Vasi- liauskas. Grojo D. Šostako- vičiaus ir E. Balsio kūrinis. Įvyko eilė pasirodymų Aka- deminio Dainų ir Šokių Liaudies Ansamblio "Lietu- va" koncertai.

TARP LYGIŲ - LYGI...

Giriamasi vietinėje spa- doje ir specialiai užsien- siunčiamame laikraštyje, kad "Respublikinėje bibliotekoje atidaryta paroda" Tarp lygių lygi ir laisva". Ji pasakoja apie mūsų teatro, literatū- ros, dailės, muzikos kelius Tarybų valdžios metais".

Pirmiausia- pats parodos pavadinimas yra gudriai už- maskuota ironija- okupuota- me krašte, valdant priversti- nos vienos partijos diktatū- rai ir priedo svetimtaučiams iš Kremliaus kontroliuojant- kokia gi lygybė ir laisvė???

Lietuviai būdami gabūs ir darbštūs, savo meninius ta- lentus vystė gerokai prieš "tarybų valdžios" malones. O kad tarybų valdžia remia menininkus- tai kuo gi kitu galėtų pasigirti???

PIRMIEJI SOLO
PASIRODYMAI

• Vilniuje, Valstybinės Filharmonijos Muzijoje Sa- lėje įvyko pirmasis daini- ninkės Stanislavos Gižaitės solo rečitalis. Ji dirba Aka-

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR ANŪKAIS VIENA
GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ -LIETUVIŠKAI!

Mokslų Akademijos Etnografinis Ansamblis keliauja Vilniaus gatvėmis su daina

deminame Operos ir Baletu Theatre.

• Vilniuje, Meno Darbuo- tojų Rūmuose, atidaryta pir- moji asmeninė dailininkės Saulės Kisarauskaitės tapy- bos ir grafikos paroda.

ČEKOSLOVAKIJOS
TAKOMOSIOS DAILĖS PARODA

Nuo seno žinomi Čekoslo- vakijos meniškioji stiklo dirbiniai ir keramika. Nese- niai Vilniuje įvyko čekų stiklo meistrų paroda, kurioje gėrėtasi 400 ekspo- natų.

Be jų, parodoje buvo ir tekstilės išdirbiniai- staltie- sės, takeliai, gaminiai iš baltinto lino.

Lietuvių takomosios dai- lės darbai -keramikos, teks- tilės, gintaro dirbinių par- dos ne kartą yra aplankiusios Čekoslovakiją.

KAI SAVIEJI
PERSISTENGIA

1981 m. pabaigoje, Varsė- džių aštuonmetės mokyklos direktorė, Marytė Pintve- rienė barė mokinius už baž- nyčios lankymą ir patarna- vimą mišioms. /O tarybinė konstitucija skelbia religijos laisvę/. V-tos klasės moki- nys R. Lapinskas atsakė, kad jis eįs ir eis į bažnyčią.

Pertraukos metu direkto- rė jį už ausies nusitempė į mokytojų kambarį ir atsive- dusi dar vieną mokinį, A. Petravičių juos aprėkė ir išvadino "buržujais". Remi- gijui Lapinskui ji trenkė per veidą, liepdama atsivesti tė- vus.

Nuo seno lietuviai gerbė įvairių religinių išitikinimų žmones ir netrukė jiems savitai melstis, jeigu jie to norėjo. Kodėl dabar tokia is- terika? Ir dar net iš savųjų tarpo.

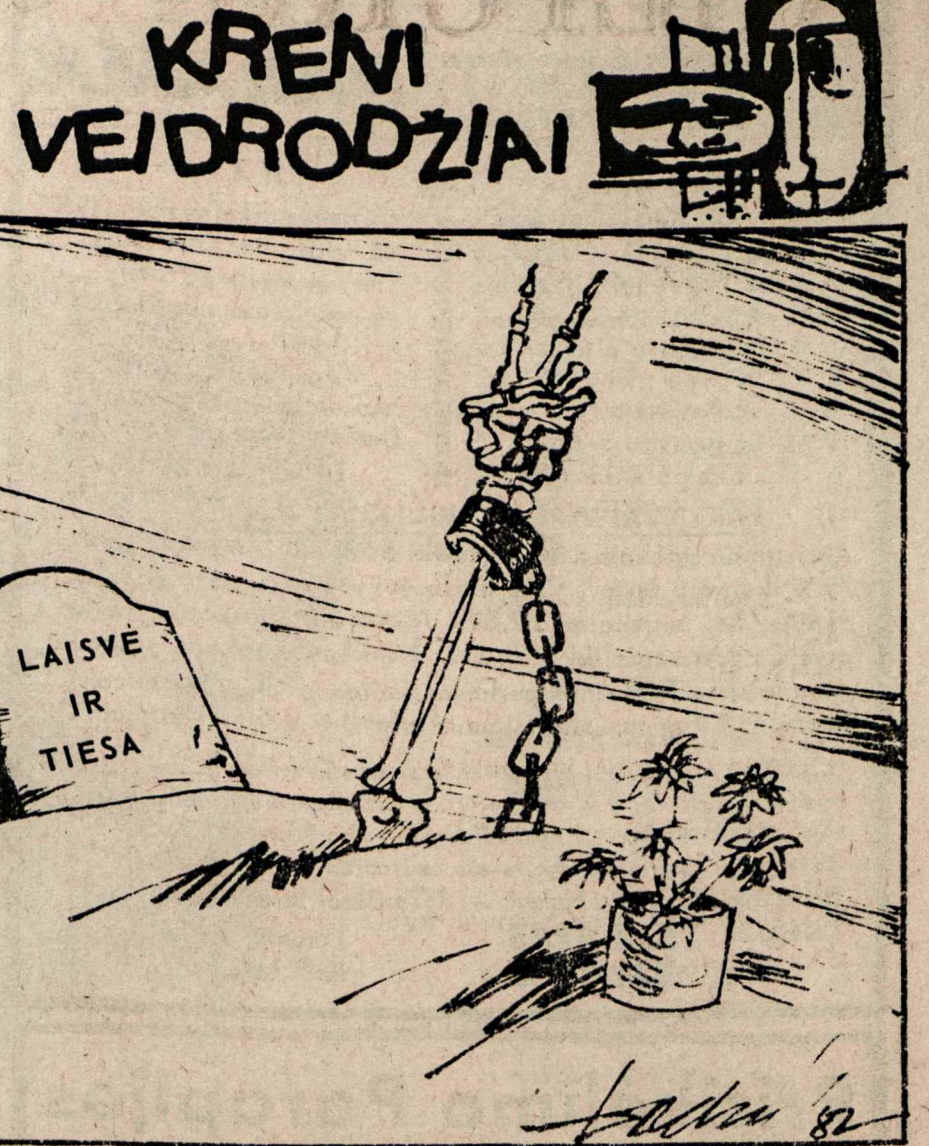
LAUKŲ DOBILAS
SENATVĖ-NE DRAUGAS

Nereikia per daug reikalauti iš žmogaus, kuris nori ką nors jums pasakyti. Čia ne koks tardymas, reikia su- prasti; kartais tik savęs nuraminimas, kartais ir kitų. Kitiems nori, žinoma, visada gero, ne blogo padaryti, o jei išeina kartais priešingai, - tai kas gi neklysta?

Daug žiūrėt, kad viskas gerai eitų, visai nereikia. Taip gyvenimas sutvarkytas, taip ir turi būti. Kartais ir tam paskutiniui, kuris jaučiasi laime neapdovanotas, nušvinta pragiedruliai, kai pamato lygybės dėsnį, - se- natvę ir mirtį. Tos dvi šlykštybės visus vienodai pjau- na, - tai va ir palinksmėji. O ypatingai, kai kišenė tuš- čia. Turtingiesiems žymiai blogiau- tad ir apsimirini.

Va, kad ir vakar, jau kaip visi gerai žinot, po Trijų Karalių, nori nenori reikia laikyti šventės baigtomis. Ne tik pačios šventės baigtos, bet ir jų gėrybės visos išga- ravo. Ilgai suki galvą, kuris dar galėtų kokį lašelį turėti, ir neminėk žodžio "pagiriot", ne- tai būtų visai veltui, nes tas pagiriojimas jau kelis kartus buvo kartotas, bet pasakysiu, kad nors tinkamai lūpas sušlapinti, ir tai bū- tų gerai. Ruošiesi pas kaimyną, gi žūrėk- jau jis pas ta- ve tuo pat tikslu atlinguoja. Taigi, sakau ir Stasys neleis meluoti. Stovime abu prie gatvės išdžiuvusiomis lūpo- mis ir tuščiomis galvomis, kad vėjas skersai per jas per- pučia. Kaip tyčia, šalantis lietus taip sudirbo šaligat - vius ir gatves, kad ir katinus reikia kaustyti, o ką jau be- kalbėti apie žmogų. Galvoju žinoma, apie žmogų kaip žmogų, o ne vargšą pensininką, kurio kojos arba grabe, arba ant gatvės ir sausros metu viena į rytus, kita į va- karus traukia. Žinai, kad dar gyvas- kvėpuoji ir kartais ir plakančią širdį jauti, bet tikrumoje ji irgi dreba, kaip drebulės lapas. Ką tu manai, tiek metų be poilsio dau- žytis, - ne juokai.

Taigi, abu su Stasiu stovime, visai prie šaligatvio, ant pievelės. Ten dar galima išsilaikyti, pasirėmus vie- nam į kitą. Taip mums bestovint, gi žiūrime, vienas iš laimingųjų- dar pusamžyje, stambus, geros išvaizdos vy- ras, matyt po visai geros kleboniškosios, o gal ir dau- gliau. Kad matytumėt- pusiau ein, pusiau griūna, keliasi ir vėl virsta ir tu man jokio keiksmazodžio iš jo negir- dėti. Visapusiškai laimingas. Tik baisiai nelaimingą jau dainą traukia. Ir traukia ne taip, kaip tu galvoji, bet iš visų jėgų, gatvėje, ledynėje ir tamsoje. Čia parkritęs at- sistoja, pakelia galvą, papurto, dar ranka patikrina ar ji vietoje, ir vėl traukia aukščiausiu baritonu "Praeities laikų nesugrąžinsi, nebematys vakar dienos". Kodėl jam taip svarbu ta vakarykčia diena, toje slidžioje gatvėje, - negi paklaus. Žiūrėti į jį tiesiog malonu, nekreipia jo- kio dėmesio, - pargriuvo kiek pagulėjo, apsivertė, atsi- kėlė ir vėl traukia tą pačią, tik aukštesniu tonu. Toliau parkritęs, dar aukščiau užtraukia. Stasys ir sako: "Ma- tai, jau ir gatvių šviesos virpa. Eina, griūva, keliasi, vėl savo praeities dienelių prašo, bet nuo tikslo nenukrypsta". /bus daugiau/

Per Brežnevo laidotuves pasisakė ir vienintelė laisva respublika Sovietų Sąjungoje - Išdujtyų Kapinės. (Juokiamės- kartu su latviais)

LIETUVIŲ LIAUDIES PATARLĖS IR PRIEŽODŽIAI

- Auksas brangus, bet negardus.
- Aukso patepsi - kur nors pateksi.
- Ir dejuoja, kaip svetimas skolas mokėdamas
- Ir ožka ištektų, kad pinigų turėtų.
- Kvailas, kol buvo vyžotas, gudrus, kai tapo čebatuotas
- Kas save giria, tą perkūnas spiria.
- Nė saulės duktė jam neįtikis.
- Gudrė, kaip laumės auginta.

ŽALIANYKĖTIS
TINKAMAS SĖKLŲ DAIGINIMAS

Žinomas sodininkas S. Robertson duoda svarbių pata- rimų, kaip išaupti žydinčias gėles iš sėklų. Ne naujie- na, kad tinkamas laiko parinkimas gėlių sėkloms daiginti yra pats svarbiausias punktas, norint kad jos prasiskleis- tų savo spalvų grožybėje ir neišvirstų tik į lapų krūvas gegužės mėnesyje. Patiems daiginti gėles yra pigiau ir be to, gali pasirinkti kurias tik nori gėlių rūšis.

Jeigu nori, kad metinės gėlės pradėtų žydėti nuo bir- želio mėn. pradžios, reikia pirmiausiai žinoti kiek laiko trunka daiginti įvairios rūšies sėklas. Labai svarbu ir tinkama šiluma daiginimo metu.

Žemė, ar kitokia daiginimo medžiaga turi būti 25°C šilumos, kitaip sėklos nedys, arba išdys labai vėlai.

Kitas labai svarbus punktas - reikia žinoti, kiek lai- ko daigas turi augti iki tinkamo persodinimo lauke. Jei - gu daigas bus perjaunas, reikės laukti keletą savaitių, kol pasirodys pumpurai. Jeigu peraugęs- jis bus atsili- kęs ir ne tiek žydės, kiek galėtų. Čia patiekiamas sąra- šas populiarių rūšių gėlių/ jų pavadinimai botaniški/. I- me skyrelyje pažymėtas dienų skaičius nuo pasėjimo iki išdygimo, II-me pažymėta ar sėklos turi būti daiginamos šviesoje/ reiškia, kad reikia pridengti tik plonu sluogsne- liu daiginamos medžiago/, ar tamsoje/kuomet jos yra ge- rai uždengtos daiginimo medžiaga/. III-me skyrelyje su- žymėtas savačių skaičius tarp išdygimo ir paaugimo, kai daigus galima jau perkelti į lauką.

Gėlių vardai	Daiginimo dienos	šviesu /tamsu	Savaitės iki persodinimo
Alyssum	8	light	6
Asters	10	dark	10
Browallia	15	light	10
Calendula	10	dark	10
Candytuft	10	dark	10
Carnation	20	dark	8
Celosia	10	dark	6
Coleus	10	light	8
Cosmos	5	light	4
Geranium	10	light	10
Impatiens	18	light	15
Kochia	10	light	6
Lobelia	20	light	12
Marigold	7	light	10
Morning Glory	7	dark	3
Nasturtium	10	dark	3
Nemesia	10	dark	8
Petunia	10	light	6
Poppy (annual)	12	dark	15
Portulaca	10	light	4
Salvia	15	light	8
Snapdragon			
(Antirrhinum) ..	10	light	10
Sweet Pea	15	dark	2
Verbena	20	dark	10
Vinca rosea	15	dark	15
Wax Begonia	15	light	15
Zinnia	7	dark	4

Netoli už Montrealio miesto ribų, McDonald Kolegi- ja duos seriją vakarinių kursų mėgėjams daržininkams. Kiekviena paskaita- sesija trunka 90 minučių, kainuoja tik \$10, -kiekviena. Užsiregistruoti ir daugiau informa- cijų galima gauti šiuo adresu: "Extension Courses, Box 284, MacDonald Campus, 21, 111 Lakeshore Rd., St. Anne de Bellevue, Que., H9E 1CO, tel: 457-2000.

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (ALCOHOLICS ANONYMUS) GRUPES SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENA TREČIADIENI, 7722 GEORGE ST. LA SALLE, QUE. 8 val. vakaro.

ARBA SKAMBINK MUMS:

Leonui G. : 366-2548 (namų); 489-5391 (darbo);
Henrikui N. : 277-7868; Dainiui L. : 768-9606;
Donaldui D. : 661-1733.

CFMB LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11:30 iki 12 val. NAKTIES

Programos vedėjas : L. STANKEVIČIUS
1053 Albanel Cr. Duvernay, P.Q. Tel.: 669-8834

TONY PHOTO STUDIO

PORTRAITS
PASSEPORT • COMMERCIAL
MARIAGE • WEDDINGS
2540 rue SHERBROOKE, E.

MONTREAL, P.Q. H2K 1E9 525-8971

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

8 1/2% už 90 dienų term. indel.
8 1/2% už 6 mėn. term. indel.
9% už 1 metų term. indel.
9 1/4% už 2 metų term. indel.
10% už pensijų planą
9% už namų planą
8 1/2% už specialią taup. s-tą
7 1/2% už taupymo s-tas
6% už čekių s-tas (dep.)

I MA:

už asm. paskolas nuo ..15%
už nekiln. turto paskolas
(mortgages fixed rate):
su nekeičiamu nuosimčiu:
1 metų.....12%
2 metų.....13%
su keičiamu nuosimčiu:
(variable rate)
1 metų.....12 1/2%

AKTYVAI VIRŠ 33 MILIJONŲ DOLERIŲ

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% ikainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupydydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmenines paskolas mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir saskaitų patarnavimas Pinigines perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: Line of credit) ir antrieji mortgicijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 10 v. ryto iki 3 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 10 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais - nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p. (Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai - 1573 Bloor Street West,

Telefonai: 532-8723
ir 532-1149

Toronto, Ontario
M6P 1A6

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont.
M6H 1A8

•TELEFONAI: 532-3400
• 532-3414

AKTYVAI - VIRŠ 20 MILIJONŲ

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais 10-3
Antradieniais 10-3
Treciadieniais uždaryta
Ketvirtadieniais 10-8
Penktadieniais 10-8
Šeštadieniais 9-1
Sekmdadieniais 9:30-1

MOKA UŽ:

90 dienų term. indelius ...8 1/2%
180-185 d. term. ind.8 1/2%
Term. ind. 1 metų9%
Term. ind. 2 metų9 1/4%
Pensijų s-tą.....10%
Spec. taup. s-tą.....8 1/2%
Taupomųjų s-tą.....8%
Depozitų-čekių s-tą... 6%

DUODA PASKOLAS:

Asmenines nuo15%
Mortgicijus nuo12-13%

ANAPILYJE SKYRIUS VEIKIA SEKMADIENIAIS 9:30 r. - 1 v.r.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 100,000 (75% ikainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Paroduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias saskaitas. MŪSŲ TIKSLAS - NE PELNAS, BET SAŽININGAS PATARNAVIMAS

toronto

VIENA POPIETĖ TORONTO "LIETUVIŲ NAMUOSE"

Per eilę metų žurnalistas S. Prancūnas nuolat pasirašydavo į "Nepriklausoma Lietuva" savaitraštį įdomių žinių apie vykstančią šakotą veiklą Toronto Lietuvių Namuose. Rašinius patvairindavo ir "nugirstais tautiečių pokalbiais". Tas tautietis išeidavo laimėtoju, kuris aktyviau dalyvaudavo tautinėje veikloje ir medžiagiškai remdavo lietuvišką veiklą. S. Prancūnas savo rašiniuose išgarsino Toronto Lietuvių Namus ne tik Toronte, Kanadoje, bet ir kituose kraštuose lietuvių tarpe, kurie prenumeruodavo Kanados lietuvių savaitraštį Nepriklausoma Lietuva.

Žurnalistas S. Prancūnui mirus, pasirodė Aniceto Lukošiaus taip pat įdomios korespondencijos apie Toronto lietuvių veiklą. Toronto Lietuvių Namuose ir parapijų salėse. Tačiau -- abu aktyvius savaitraščio "NL" bendradarbius ištiko, dar esant neseno amžiaus, staigios mirtys. Reikia tikėti, kad

"NL" redakcijai pasiseks surasti vėl pareigingą nuolatinį bendradarbį.

Žinių apie Toronto lietuvių veiklą daug gausi jei tik sekmdadieniais nuvyksi į Toronto Lietuvių Namus. Taip pat lietuviškai pagaminto gardaus maisto ir žema kaina sočiai pavalgyti pietus. Jei nesi alkanas, gali pasiėmęs kavos puoduką ir su draugais pasidalinti išpušiais apie lietuvių kolonijose veiklą. Be to, Toronto Lietuvių Namuose ir sekmdadieniais vyksta aktyvi lietuviška veikla. Štai, kad ir sausio 16 dienos sekmdienį: pastebėjau spaudoje, kad tą dieną įvyksta SLA 236 kuopos susirinkimas, Toronto Apylinkės tarybos rinkimai. Mano tikslas buvo nuvažiuoti į SLA 236 kuopos susirinkimą ir susidaryti vaizdą apie jos veiklą bei narių mokesčių išrinkimą. Pastebėjau, kad finansų sekretorė Ona Indrelienė, rinkdama nario mokesčius, sugaišta daug laiko, nes yra tokių SLA narių, kurie moka mokesčius kas 3-6 mėnesius. Hamiltono SLA 72-ra kuopos problemos neturi. Visi nariai, atsižvelgdami į finansų sekretoriaus sunkų darbą, moka nario mokesčius iš kar-

to už metus.

Esu dėkingas SLA 236 kuopos pirm. J. Dambrovai už suteiktą progą susirinkimo metu tarti žodį ir Hamiltono SLA 72-ros kuopos vardu išreikšti padėką SLA Garbės narei Onai Indrelienei už daugelio metų talką ioterijos platinimo darbe. Ši šakotos veiklos patriotė lietuvė, kada ir būdama užimta tautinės veiklos darbais, pažadėjo ir toliau talkinti SLA 72-ros kuopos veiklai stiprinti. Taproga užkvičiau ir SLA 236 kuopos narius į SLA 72-ros kuopos ruošiamą gegužinę Antano Padolskio gražioje sodijoje liepos mėnesį. Tiksliai data bus pranešta gavus iš valdžios leidimą gegužinei ruošti.

SLA 236 kuopos susirinkime pastebėjau narių tarpe darną, o tas yra reikšminga organizacijos egzistencijai. Kuopos valdyba šiais metais numachiui sunariais artimesniam pabendravimui suorganizuoti kavutę su užkandžiais. Pagal O. Indrelienės pasiūlymą, tas yra naudinga artimesniam narių pabendravimui. Dėl vietos problemos neturi, nes L. Novogronskienė turi erdvią rezidenciją ir ją leidžia naudotis ruošiant kavutę.

SLA 236-ta Kuopa iš kasos paskyrė ir auką Tautos Fondui. Man buvo malonu susipažinti su šios kuopos pirm. J. Dambrovu, J. Margo ir kt. nariais. Po susirinkimo, Kuopos p-kas visus pakvietė į didžiąją salę prie kavutės.

Pasirodė kad sausio 16 d. be SLA 236 kuopos susirinkimo, Toronto lietuvių Apylinkės Tarybos rinkimų įvyko ir smuikininkai. Reginai Bankienė, laukiančiai kūdikio pagerbti subuvimas, kuriame dalyvavo Ona Indrelienė ir daugiau SLA narių.

R. ir A. Bankai yra abu žymūs smuikininkai ir kas tik pakviečia, visuomet dalyvauja lietuvių renginiuose programų atlikime. Jie neseniai yra atvykę iš okupuotos Lietuvos ir savo paslaugas lietuviams yra susilaukę dėmesio ir pagarbos. A. Bankas, būdamas gabus smuikininkas, po varžybų, iš daugelio kandidatų buvo priimtas groti į simfoninį orkestrą. "Rašančiam šias eilutes teko sužinoti, kad jos pagerbimo iniciatyvos ėmė Toronto Lietuvių Namų Vyrų Būrelis ir vėliau tą organizacinį komitetą papildė moteris. Pagerbimas praėjo gražiai. Dalyvavo arti šimto asmenų.

Važiudamas į SLA 236 kuopos susirinkimą vykau anksčiau kad galėčiau prieš susirinkimą pavalgyti lietuviškai pagaminto maisto. Be to, turėjau nusivėžęs ir knygų paplatinti: KLVs-gos "Ramo-vės" Centro valdybos išleistas knygas. Nors laiko turėjau mažai knygų platinimui, bet sekėsi gerai. Viktoras Dagilis, buvęs vienas iš pirmųjų "NL" savaitraščio redaktorių, dar neturėjo P. Stravinskio raštų ir juos išgijo. V. Dagilis nuolat skaito lietuvišką spaudą, yra didelis patriotas.

6 Teko pasikalbėti su inž. P. Leliu, kuris daugiausiai dirbo leidžiant Kanados Lietuvių Fondo leidinį, Fondo veiklos 20 metų sukakties atžymėti. Nusisikundė, kad leidinys sunkiai sekasi išplatinti. Kas liečia St. Catharines, tai man sekėsi labai gerai tą leidinį platinti, išpildyti kvotą 100%. Visi KLF nariai leidinį nupirko, o mirusio Fondo nario J. Kavalėlio vietoje, suradau taip pat perkąją.

Kadangi esu Toronto Lietuvių Namų narys, tai ir šį rašinį užvardinau "Viena Popietė savuose Toronto Lietuvių Namuose". Tikrai yra džiugu atsilankyti į Toronto Lietuvių Namus, kurie savo grožiu suteikia kiekvienam lietuviui pasididžiavimą.

J. Šarapnickas

sudbury

NAUJA APYLINKĖS VALDYBA

Kanados Lietuvių Bendruomenės Sudburio Apylinkės visuotinis susirinkimas įvyko š. m. sausio 16 d. Christ the King šventovės mažoje salėje. KLB Apylinkės p-kas J. BATAITIS pradėjo susirinkimą, pakviesdamas pirmininkauti J. PETRĖNĄ ir sekretoriauti S. RUDIENĘ, patiekdamas susirinkimo dienotvarkę.

Aptarta KLB Sudbury Apylinkės veiklos reikalai ir nustatytos gairės ateičiai. Iš atsiradusių kandidatų sudaryta 1983-1984 metų KLB Apylinkės valdyba. Ją sudaro: Elena ŠVIEŽIKIENĖ - išdininkė, Juozas BATAITIS - vicepirmininkas, Elena TOLVAIŠIENĖ - pirmininkė, Stasys TOLVAIŠA - narys kultūriams reikalams, Juozas KRUCHAS - sekretorius. Kontrolės komisiją: - Juozas STAŠKUS, Justinas STANKUS ir Juozas PAULAITIS.

GRAŽI SUKAKTIS J. K. • Juozas BATAITIS, gimęs Šakių apskr. Gelgaudiškio v. Dapkūniškių km., veiklus visuomenininkas, š. m. sausio 21 d. sulaukė 60 metų amžiaus. Ta proga, Birutė ir

Justas Stankai savo namuose surengė jo sukakties paminėjimą, kuriame dalyvavo daug lietuvių. Sveikimimo žodžius tarė: Jadvyga Labuckienė ir Juozas Kručas.

Mielas Juozai, geros laimės, gero vėjo, švelnaus pietų vėjo ir, kad jis Tave su tokiu tautiniu pasiryžimu, tokia pat neišsamiama energija pūstų ligi šimto apskritų metelių.

RŪPINKIMĖS ARCHYVINE MEDŽIAGA

1982 metais, per inž. V. J. Danį, Ottawoje, buvo pasiųsta "Canada Public Archives" 395 Wellington St. Ottawa, nemažas kiekis lietuvių archyvinės medžiagos apie Sudburį ir apylinkių lietuvių įsikūrimą Kanadoje, organizacinę veiklą, susirašinėjamą su valdžios ir religinėmis įstaigomis, prisiminimų aprašymų, senų lietuviškų dokumentų ir įdomių iš tėvynės, DP stovyklų, bei kuriantis Kanadoje fotografijų, archyvinės lietuvių spaudos.

1982 m. pabaigoje iš "Canada Public Archives" administracijos gautas padėkos laiškas, sveikinimas ir prašymas neišmesti, stengtis kuo daugiau surinkti turimos archyvinės medžiagos ir perduoti archyviui, kuri liks visiems laikams lietuviams naudotis ir Kanados lietuvių istorijai. Sudbury archyvinė medžiaga Kanados valdžios archyve užrašyta Nr. 82-8368.

Kviečiu visus Sudbury ir apylinkės lietuvių turimos aukščiau paminėtos archyvinės medžiagos nesunaikinti, bet perduoti šioms asmenims: - J. KRUCHAS, 1059 Dordon St., Sudbury, Ont. ar N. PAULAITIENĖ, 224 Walford St., Sudbury, Ont. Gautoji archyvinė medžiaga bus perduota Ottawos, ar Toronto archyvams.

st.catharines

NETEKOME GERO LIETUVIO

Ilgesnį laiką sirgęs J. Kriščiūnas š. m. sausio 9 d. vidurnaktį mirė General ligoninėje. Pašarvotas Darte koplyčioje, kur buvo gausiai lankomas lietuvių iš viso Niagaros pusiasalio. Taip pat buvo atvykęs su velioniu atsisveikinti ilgą laiką buvęs Vienuolyno viršininkas, dabar einąs Hamiltono lietuvių parapijos klebono pareigas, kun. Juvenalis LIAUBA, OFM. Velionis visų buvo mylimas. Nelaimės valandoje giminės, organizacijos, ir draugai atsiuntė daug gėlių.

Velionis buvo gimęs 1911 m. spalio 2 d. Jurbarko r. iestė, Raseinių apskrity. Nepriklausomoje Lietuvoje sau duoną užsidirbo eidamas teismo sekretoriaus pareigas. Antrą kartą sovietams okupuojant

Lietuvą J. Kriščiūnas su šeima pasitraukė į Vakarų Vokietiją. Iš ten atvyko į Kanadą ir įsidarbino Toronto mieste. Velionis buvo dailios mėsėjas ir kai tik pradėjo organizuoti "Varpo" choras, tuojau įsijungė į jį. Be to, priklausė Prisikėlimo parapijos chorui ir nežiūrint šeimos išlaikymo ir ilgų valandų darbe, visur suspėdavo aktyviai dalyvauti. Velionis buvo švelnaus būdo ir darniai sugyveno šeimoje ir su draugais. Nemėgo girtis apie Lietuvoje eitas tarnybos pareigas, už savo kuklumą visų buvo gerbiamas.

Ligos ištiktas tapo nedarbingas ir Toronte pardavęs turėtą nuosavybę, persikėlė gyventi į St. Catharines miestą arčiau dukros Virginijos Žemaitienės. Kaip dukrą taip ir jos vyras Juozas Žemaitis labai nuoširdžiai globojo sergantį tėvą ir uošvį. Žinoma, didžiausia našta atiteko velionio žmonelei, kuri savo švelnumu ir dideliu pasišventimu teikdama ligoniui paslaugas, sudarydavo sergančiam viltingą džiaugsmą esamo gyvenimo. J. Kriščiūnas būdamas didelis dailios mėsėjas, stengėsi atsilankyti į švenčių minėjimus, niekuomet neatsisakydavo paremti auką. Iš pat jaunų dienų priklausė šauliams ir atvykęs į St. Catharines priklausė Povilo Lukšio šaulių būriui.

Jonas KRIŠČIŪNAS iškeliaudamas į amžino poilsio vietą paliko savo darbais ir tautinei veiklai skirtomis aukomis, neišblunkančius liudijimus, kad buvo patriotas lietuvis ir sielojosi savo gimto krašto prarasta laisve.

Sausio 12 d. St. Catharines Vienuolyno koplyčioje buvo gedulingos Mišios, dalyvaudant gausiam skaičiui lietuvių. Koplyčioje Mišias atšavo kun. Kęstutis Butkus OFM ir pasakė pamokslą bei pareiškė mirusiojo giminėms užuojautą. Vargonais grojo ir solo giedojo Aleksandras Paulionis ir Veronika Paulionienė.

Velionio palaikai, visai eilei lietuvių palydint, buvo nuvežti į Šv. Jono lietuvių kapines Mississauga. Kapinėse laukė didelis būrys velionio prie kapo Vanda Alonderienė pasakė Lietuvių Bendruomenės vardu atsisveikinimo kalbą. Velioniui mirus, paskutinį patarnavimą atliko ir į kapines palydėjo kun. K. Butkus, OFM.

Po atliktų apeigų kapinėse, duktė Virginija šeimos vardu visus pakvietė užkandžiams į Anapilio salę.

Velionis paliko žmoną Antaniną, dukrą Virginiją, sūnų Liudą ir 6 anūkus.

Ilsėkis Jonai ramybėje, nes Tu savo darbais likai neužmirštas netik artimųjų gimininių, bet ir visų lietuvių širdyse. J. Šarapnickas

Simon's TRAVEL Service

KELIONĖS Į LIETUVĄ 1983 m.

1. Gegužės 12 - gegužės 26	7. Liepos 21 - rugpjūčio 4
2. Gegužės 19 - birželio 2	8. Rugpjūčio 11 - rugpjūčio 25
3. Gegužės 26 - birželio 9	9. Rugšėjo 1 - rugšėjo 15
4. Birželio 23 - liepos 7	10. Rugšėjo 8 - rugšėjo 22
5. Liepos 7 - liepos 11	11. Spalio 6 - spalio 20
6. Liepos 14 - liepos 28	12. Gruodžio 19 - sausio 2

Kelionės patvirtintos savaitei arba dviem savaitėm į Vilnių bei kitus Europos miestus.

SMULKESNIŲ ŽINIŲ TEIRAUKITĖS

TORONTO Tel.: (416) 532 - 8772 arba 537 - 3060
MONTREALIS - (514) 669 - 8834 - L. Stankevičius
LOS ANGELES - (213) 660 - 6600 - J. Petronis

**2385 Dundas St. W.,
Toronto, Ont. M6P 1X2 Canada**
TELEX 06-986766 TOR
Savininkai Vytautas ir Audronė Siminkevičiai
(Kelionių biuro registracijos numeris - 1835961)

DRESHER

INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 - 231-2661 - 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnaujant - V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais 9 v.r. - 12 v.p.p.

Narys of "Better Business" Buro

INSURANCE

- * Namų - Gyvybės
- * Automobilų
- * Komercinių

533-1121 Walter Dauginis 822-8480

Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

V. Bačėnas

ALL SEASONS TRAVEL, B.D.

Visais kelionių reikalais bet kur pasaulyje skambinti:

Tel. 533-3531

1551 Bloor St. W.
TORONTO, Ont.
M6P 1A5

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

hamilton

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

- įsikūręs nuosavuose namuose -

HAMILTONO LIETUVIŲ

KREDITO

KOOPERATYVAS

TALKA

830 Main St. E.

L8M 1L6

Tel.: 544-7125

Kviečia visus lietuvius pasinaudoti teikiamais patarnavimais

MOKAME ŪŽ:		IMAME ŪŽ:	
depozitus (P.C.A.)	6 %	nekiln. turto pask.	12 %
santaušas	7.75 %	asmeninės paskolas	15 %
kasdieninės palūkanos			
už santaušą	7 %		
term. depoz. 1 m.	9.50 %		
term. depoz. 3 m.	10 %		
reg. pensijų fondo	9 %		
90 dienų depozitus	9.25 %		

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda
Nemokamas pilnas čekių aptarnavimas

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 10 v.r. iki 5 v.p.p., trečiadieniais nuo 10 iki 1 v.p.p.-penktadieniais nuo 10 v.r. iki 7 v.v., šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 12 v.r.

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖS HAMILTONO APYLINKĖS GAUTA AUKŲ PER 1982 METUS

Hamiltono Apylinkės Bendruomenės Valdyba iš Vasario 16 minėjimo likučio \$218.09 ir \$50. - auksa. D. L. K. Algirdo Šaulių Kuopos Valdyba - \$200; \$175. - Stasys ir Sofija Rakščiai; \$170. - Alf. ir Augustė Patamsiai; \$125. - J ir G. Skaisčiai; \$110. - Bronius ir Ema Milašiai; po \$100. - Kredito Unija "Talka", Medžiotojų-Žūklautojų Klubas "Giedraitis", Andrius ir Stasė Petkevičiai ir viena anoniminė auksa; po \$60. - Anicetas ir Francis Povilauskai, Pranas ir Zita Sakalai; po \$50. - J. A. Asmenavičiai, J. E. Bajorai - čiai, J. Baron, S. Geidukytė, V. A. Januškos, A. Obearskis, P. St. Ročiai, S. N. Senkai, P. G. Breichmanai, J. E. Steibliai; po \$40. - Al. Ald. Erstikiaičiai, M. D. Jonikai, dr. V. Kvedaras, dr. Br. Vidugiris, Ot. Zel. Stasiuliai; po \$35. - Br. Grajauskas, Zig. Al. Pulianauskai; po \$30. - A. M. Garbūnai, P. S. Kanopos, Pr. Kažemėkas, J. Lekutis, J. Liaugminas, M. I. Repėckos, J. Raguckas, F. A. Rimkai, B. B. Venslovi, J. S. Vilas; \$29. - F. Urbaitis; po \$25. - V. Agurkis, J. E. Bubniai, J. St. Domeikos, K. E. Gudinskai, Al. B. Juozapavičiai, A. Lukas, V. Markūnas, K. Milleris, B. Pakalniškis, K. Skrebutėnas, Br. O. Vengriai; po \$20. - Pr. O. Budvydžiai, J. Deveikis, F. Ir. Girmi, Ad. O. Godeliai, Gr. E. Jesevičiai, M. Juodis, P. Kareckas, H. Kairienė, L. E. Klevai, P. Latauskas, A. Mingėla, P. Masys, J. E. Mažulaičiai, K. H. Norkai, J. E. Pleiniai, G. Paukštys, J. S. Pyragiai, P. Pleinys, A. G. Repčiai, Al. V. Stanevičiai, K. E. Simaičiai, J. Stankus, A. B. Steponavičiai, A. B. Šilgaliai, J. M. Tarvydai, P. Vitienė, Z. Vainauskienė; po \$15. - V. Beniušis, Vl. Bagdonas, L. M. Borusai, K. Giedraitienė, P. Gužas, A. D. Jankūnai, V. Narkevičius, J. Stokas, A. S. Šurkaičiai; po \$10. - J. Astas, O. Burdinavičienė, R. Bagdonas, P. E. Brasai, L. Bacevičius, Al. Čerkienė, J. A. Deksniai, J. Januškevičius, K. Kl. Deksniai, Pr. Enskaitis, Sof. Elvikienė, F. Grimas, V. Grikielis, A. J. Gedrimai, A. Jonikas, K. Jurgelis, S. Kažinskas, St. Kalvaitienė, O. V. Kudžmai, Al. Lukas, J. Klypas, J. Leščius, S. Labuckienė, E. Lengnikas, G. Melnykas, J. A. Mačiukai, K. L. Meškauskai, A. Muliolis, L. Pauliukonienė, St. Pilipavičius, P. Pajarskas, J. Ramikaitis, H. Rimkevičius, R. Sakalas, Z. Čečkauskas, V. Subatninkaitė, V. Saulis, V. Sakas, Vl. Stabingis, J. L. Stugevičiai, A. Švedas, O. Šarūnas, V. Venskevičius, P. Vaitonis, A. G. Vinerskiai, P. Zabarauskas; po \$5. - J. Butkevičius, V. Blauzdys, P. D. Babinai, L. Bužinskas, C. Ch. romėkis, T. Falkauskas, E. Kairienė, J. Kažemėkas, V. Kežinaitis, F. Krivinskas, M. Kvedarienė, V. Kezys, D. Kriaučiūnas, J. Kažukauskas, V. Lukoševičienė, E. Lesevičienė, J. Mačiulaitis, J. Mačionienė, K. Mikšys, P. Navickas, O. Mikšytė, M. Naujokienė, A. Sarpalius, J. Sakalauskas, A. Švobaitienė, J. Telyčėnas, B. Šopys, J. Vaičaitis, Pr. Vizbaras, P. Žulys, J. Žukauskas, St. Žvirblys, Č. Tiškevičius ir \$3. - A. Juraitis.

Tautos Fondo Atstovybė reiškia padėką padėjusiems rinkti auksa Liudui Borusui, Marcijonui Juodžiui ir Vladiui Stalingui.

Dėkojame širdingiausiai visiems aukotojams už auksa mūsų kovai, tikėdamies, kad ir 1983 metais mes visi vėl būsimės dosnūs mūsų tėvynės reikálams. Nuoširdus ačiū visiems.

Hamiltono Tautos Fondo Atstovybė.

montreal

KAS YRA TAS MONTREALIO LIETUVIŲ CHORAS

Alexandre Stankevičius

1981 m., spalio mėn., prieš pusantrų metų, Montrealyje buvo suorganizuotas naujas choras - MONTREALIO LIETUVIŲ CHORAS. Lietuvių visuomenei pasidarė neaišku / kas tas choras? ... tai Aušros Vartų Parapijos Choras pakeitė savo vardą ... O kaip su "Pavasario" mergaitėmis? Ar jos jamė ne - dainuoja? ... ir t. t. ... /

Taigi ... Taip ir nevisai taip. Ir todėl aš šiandien rašau šį rašinį, kad visiems būtų aišku, kas iš tikrųjų yra MONTREALIO LIETUVIŲ CHORAS. Spalio mėnuo, 1981:

Pradžia mano antrojo darbo sezono su Aušros Vartų Choru. Turiu pripažinti, kad nesu per daug entuziastingas: vėl tos pačios dainos turės būti dainuojamos, toks pat metinis koncertas paruošiamas, tos pačios kalėdinės ir velykinės mišios atliekamos, ir t. t. Kitaip sakant, nieko, kas galėtų žadinti mano "alkaną" apetitą, padaryti ką nors specialaus ir naujo. Bet ką?

Praeina rugsėjis. Spalis prasideda lėtai su savo įprastinėmis lietingomis dienomis ir šaltais rytmečiais, kartu su mano savaitinėmis lietuvių kalbos pamokomis pas p. Baltuonienę. Kadangi mūsų pamoka susidėjo iš 1/2 val. pamokos ir 1 val. diskusijų apie buvusius ir būsimus dalykus pasaulyje, pasirodė ir maža iškarpa iš laikraščio "Nepriklausoma Lietuva". Pranešama apie chorų kompeticiją, žinėlė paimta iš angliškos informacijos. Pagalvojau, kad ji turbūt juokauja ... Pasirodo, ne / nustebau / Štai, proga padaryti ką nors specialaus. Ateinanti sekmadienį AV bažnyčioje paklausiau kelių AV Choro narių: "Kas būtų, jeigu mes? ... Ką galvoji, jeigu?", etc. Reakcija "Oh, boy ... pamiršk! ... Nieko ne - išeis ... Na, nežinau ... Mes jau bandėm, nelaimėsim ... ar tu rimtai? ... " etc. Kaip visa tai prislegia ... Štai aš čia vėl atrodau, kaip durnelis, bandantis pakeisti pasaulį.

Tačiau, pasiryžau išgauti visų nuomones. Po II val. mišių nutariau susitikti "Pavasario" mergaites, kurios tuo metu repetavo su Sesele Terese. Vėl klausiau to paties: "Ar norėtumėte dalyvauti CBC chorų konkurse?" Reakcija: "Ja! ... Tai būtų įdomu ... žinoma, bandykime! ... Kodėl ne?" ... etc.

Taigi - aš atsidūriau tarp 2-jų skirtingų chorų. Vienas, kuris jau buvo daug atlikęs, kitas, kuris suprantama, ne-

KVIEČIAME VISUS !

ŽVEJŲ - MEDŽIOTOJŲ

VAKARA

Aušros Vartų parapijos salėje

PROGRAMOJE : * Montrealio Mergaičių "TRIO" vadovauja muz. A. STANKEVIČIUS
* "Linksmieji Broliai"
* Gera vakarienė, Baras, Lote rija
* "Trimito" orkestras

RENGIA: "NIDA"

VASARIO 26 d.
šeštadienį,
7 v. v.,

ĮEJIMAS: \$8.00

daug dar padaręs. Tačiau, merginų reakcija pridavė man pasiryžimo. Kitą rytą aš paskambinau p. Baltuonienėi, kad sužinotų ką nors daugiau apie tą konkursą. Bet - tą nedidelę atkarpėlę ji buvo pametusi. Reikia ieškoti. Kada ir kur buvo atspausdinta informacija? Tik po kelių dienų, susisiekus su p. Nagiene, tas svarbus pilnas pranešimas buvo surastas. Uf! Keletas telefoninių paskambinimų, ir papildomos informacijos bei užpildymui dalyvavimo popieriai pažadėti išsiųsti.

Bet - po 3-jų savaitių informacijos dar negautos. /Kaip suprantu, pigiau siųsti pašta laivu ... bet iš Toronto ... Vis dėl to! ... /

Telefonuoju:
- Alio! Alio! Ar jūs pamišote, kad skambinau?

- Niekada su Jumis nekalbėjau!

- Nuostabu! /Matyt, pirmą kartą buvau kalbėjęs su grindų valytoju/.

- Vis dėlto, "ji" prižada atsiųsti visą reikalingą medžiagą tą pačią dieną. Tikrumoje, už 2-jų dienų negu žadėta, gaunu galų gale laišką / su mano pavarde išrašyta "Stra kciuskis" / ... Vis dėl to, nors išsiuntė.

Skaitydamas konkurso taisykles ir apie chorų rūšis - niekur nerandu įrašytos mergaičių choro kategorijos. Mums reikia ir vyrų balsų. Tada aš nusprendžiau suorganizuoti naują chorą. Chora, kurį sudaryti asmenys, norintieji dalyvauti šiame konkurse. Ir tas choras vadintųsi MONTREALIO LIETUVIŲ CHORAS. Jis žinoma, buvo numatytas mažesnis skaičiumi, bet sudarytas iš entuziastingų dainininkų.

Tuo momentu negalvojau apie joki kitą užmojį. Vien dalyvauti konkurse buvo pakankamai didelis uždavinys.

Jeigu rezultatai bus geri, galvojau, gal ir ką nors kitą būtų galima padaryti, bet tai buvo dar giliai mano mintyse, nes net nežinojau kiek žmonių prisidės prie to nau-

Buvusiam Montrealio Lietuvių Kredito Unijos
"Litas" Valdybos nariui

A T A
POVILUI PETRONIUI
mirus,

jo žmonai FEBRONIAI, dukterims Phyllis C. Jakubonis
ir VIDAI P. TURNER su šeimomis reiškiamo
nuoširdžia užuojauta -

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO
UNIJO "LITAS" VALDYBA

jo, rizikuojančio choro. vietoje. Mano galvoje pradėjo sukurtis projektai. Bet pirmiausiai aš turėjau rašyti ant savo stalo, tuščią lapą su viršuje užrašytu paskirstymu soprano - alto - tenoro ir boso balsams. Pasiėmiau savo juokingą oranžinės spalvos telefoną ir ranką ir pasiruošiau paskambinti kiekvienam, pasikalbėti asmeniškai apie tą naują mano projektą. Sukryžiauvau pirštus, linkėdamas užpildyti tą vieną tuščią popieriaus lapą pavardėmis, kas įrašyti 4 dainas, kuriomis mes turėjome varžytis su kitais choralais.

Šis naujas patyrimas - puiškus, visi šypsosi ir nuotaika pakilus! Mes laimingi, kad esame studijoje, apėmęs malonus jausmas, kad esi svarbus ir dalyvauji idomiam uždavinyje, atsispindi kiekmingas, negalėjau nustygti vieno veido. /bus daugiau/

SELF SERVICE

VERDUN SHELL

5860 AVE. VERDUN

Atidaryta nuo 7 val. ryto iki 11 val. vakaro.

- VISŲ RŪŠIŲ MECHANINIS TAISYMAS
- SUTVARKOMI KITI ĮSĖDĖRINIMAI (Tune up)
- PATIKRINAMAS IR ATSTATOMAS MAŠINOS LYGIS
- PAKEIČIAMIS STABDŽIAI (Brake)

(Lietuviams specialiai nuolat)
(Atidaryta šeštadieniais)

766-4495

VISOKS KITAS PATARNAVIMAS (Towing)

Embassy Fur Mfg. Reg'd.

1449 St. Alexander St. Suite 209, Mayor Bldg.

SUTAUPYKITE NUO \$500.- IKI \$1000.- PIRKdami
GARANTUOTAI NAUJUS KAILINIUS PALTUS TIESIAI
IŠ FABRIKO. DAROMI PATAISYMAI BEI PERSIUOVIMAI.

Tel. 845-2912 EMBASSY FUR.

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

J.F. Wilson & Sons Inc.

123 Maple Blvd. 5784 Verdun Ave
Chateauguy, Verdun, Que.

Tel.: 691-4763 Tel.: 767-9956

MODERNIOS KOPLYČIOS

3 Hour Service

\$ 1.50 kelnes pristatant ir atsiimant

SKAMBIKIT: **365-7146**

NETTOYEURS CLEANERS

365-7146
1001-A CENTRALE

365-1143
495-906 rue. Lasalle

766-2667
2906 ALLARD

Dix's

GUY RICHARD

ROOFER - COUVREUR

7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogadengys
GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja.
Darba atlieka sažiningai ir prieinamomis kainomis.
Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: 364-1470

LIETUVIŲ ŠEŠTADININĖ MOKYKLĄ ruošia VASARIO 16 d. minėjimą ir PIRMOJO LIETUVIŠKOJO LAIKRAŠČIO A U Š R A pasirodymo šimtmečio SUKAKTĮ.

Minėjimas bus VASARIO 12 d., 11:30 val. Mokyklos patalpose - Polyvalent St. Henri, 4115 St. JACQUES W., /Metro Place St. Henri/.
Kviečiami visi.

PARENGIMŲ KALENDORIUS
VASARIO 26 d. - "NIDOS" KLUBO Vakarienė, Aušros Vartų Parapijos Salėje, 7 v.
KOVO 5 d. - LIETUVOS KARALIAUS MINDAUGO ŠAU LIŲ KUOPOS susirinkimas, tuojau po pamaldų.
KOVO 19 d., ŠEŠTADIENIS 3 v.p.p. LITO narių METINIS VISUOTINAS SUSIRINKIMAS.

VAIVORYKSTĖ PRISTATO KNYGĄ
VAIVORYKSTĖS tautodailininkės rengia dail. A. TAMOŠAIČIO naujosios knygos LITHUANIAN EASTER EGGS /LIETUVIŲ MARGUČIAI/ pristatymą š.m. KOVO mėn. 27 d., tuojau po 11 val. pamaldų, AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS SALĖJE.

Į knygos pristatymą atvyksta knygos autorius dail. Antanas TAMOŠAITIS. Ta proga jis rodys ir filmą LIETUVIŲ AUDINIŲ MENAS. Filmą paruošė J. Miltenis, įkalbėjo tekstą dr. H. Nagys, muzika - Z. Lapino.

Patarimais talkino V. Matulaitis. Knyga ir filmas išleisti LIETUVIŲ TAUTODAILĖS INSTITUTO.

Ta proga VAIVORYKSTĖ rengia Vilniaus Verbų ir margučių parodą.

Norintieji parodoje dalyvauti, prašomi skambinti Irenai Lukoševičienei 366-1210 arba D. Staškevičienei 769-1557.

PRIMENAME MIELIEMS SKAITYTOJAMS, KAD, KAIP JAU BUVO RAŠYTA, "NL" PRENUMERATA UŽ 1983 metus YRA PAKELTA iki 16 dol. PRAŠOME NEUŽSIMOKĖJUSIUS NEDELSTI, NES PRAEJUS 3 mėn., PAŠTAS PAKELS MUMS TOKIŲ LAIKRAŠČIŲ SIUNTIMO MOKESTĮ.

DĖKOJAME UŽ DĖMESĮ! "NL"

LIETUVIS TELEVIZIOJE

Raimondas PHILIP-FILIPAVIČIUS kalbės apie savo suorganizuotą ir sėkmingai veikiančią daugiakultūrinę poezijos skaitymo grupę PLURIEL - VASARIO 17 d., ketvirtadienį, 7:30 v.v. Chanel 6 "Stepping Out" programoje. Bus demonstruojamos ir tų vakarų skaitymų ištraukos.

Šiuo metu šis energingas lietuvis poetas gavo Kanados Council Traveling Grant nuvykti į Europą ir atlikti tyrinėjimus bei medžiagos rinkimą savo knygai.

"PLURIEL" POEZIJOS VAKARAS

PLURIEL poezijos vakaras įvyks VASARIO 21 d., ketvirtadienį, 8 v.v. Galerijoje 2013, Blv. St. Laurent /žem. Sherbrooke str./ patalpose. Šios serijos organizatorius yra Ray PHILIP. Raimondas FILIPAVIČIUS.

Įėjimas - laisva auka.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMO 65 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMAS

Įvyks š.m. vasario 13 d.

11 val. r. - IŠKILMINGOS MIŠIOS
Aušros Vartų ir šv. Kazimiero bažnyčiose
3 val. p.p. - MINĖJIMO AKTAS
Verdun Catholic High School Salėje
6100 Champlain Blvd., Verdun;

PROGRAMOJE:

- Paskaita - Linas KOJELIS iš Washington
- Sol. Gina ČAPKAUSKIENĖ
- Jungtinis Choras: AV Parapijos, Vyrų Oktetas, Mergaičių "Pavasaris", ir šv. Kazimiero parapija
- Muzikai ir dirigentai: M-me M. ROCH, M. MILOX ir A. STANKEVIČIUS
- Montrealio Ansambliis "GINTARAS"

RENGIA - KLB MONTREALIO APYLINKĖS VALDYBA
VISI DALYVAUKIME!

VASARIO 16 PROGA

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

PRAŠO AUKŲ VISUOMENINEI - POLITINEI VEIKLAI PAREMTI

KANADOS LIETUVIAI AUKOJA KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖI

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ, VIENINTELĖ KANADOJE, NUOLATOS RŪPINASI LIETUVOS IR JOS SUVERENUMO REIKALAMS, PĖLAIKO NUOLATINIUS RYŠIUS SU KANADOS VYRIAUSYBIŲ INSTITUCIJOMIS IR INFORMUOJA KANADOS VISUOMENĘ.

1982 METŲ ATLIKTŲ DARBŲ SANTRAUKA YRA PASKELBTA SPAUDOJE

KLB yra Kanados vyriausybės pripažinta ir įregistruota, todėl \$15.- ir didesnės aukos atleidžiamos nuo mokesčių.

Prašome aukoti per KLB apylinkių valdybas arba siųsti šiuo adresu:
KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ, 1011 College St. Toronto, Ont. M6X 1A8
KLB, KRAŠTO VALDYBA

• Sol. Gina ČAPKAUSKIENĖ trims savaitėms išvyksta į P. Ameriką - Kolombiją ir Venesuelą. Ten ji duos eilę koncertų - rečitalių, taip pat ir su simfoniniu orkestru. Bus ir keletą religinių koncertų.

P. Amerikoje tuo metu vyks didelės iškilmės: 35 m. nuo lietuvių bendruomenės įsisteigimo Kolombijoje. Ta proga bus Lietuvos Aikštelės atidarymas - inauguracija. Kita sukaktis - 25 m. nuo Katalikų Centro įsteigimo. Šias iškilmes globoja "Medellin Cultural" organizacija.

Solistė tikisi susipažinti su lietuvių gyvenimu, pasigrožėti vietine gamta Kolombijoje ir Venesueloje.

• KL KATALIKŲ MOTERŲ D-JOS MONTREALIO SKYRIAUS SUSIRINKIMAS įvyks VASARIO mėn. 20 d., po 11 val. pamaldų, Seselių Namuose.

Bus svarstomi einamieji reikalai ir ateities veikla. Narės ir viešnios kviečiamos dalyvauti.

• Janina ir Jonas ADOMONIAI buvo išvykę į Hawajus. Ten aplankė dr. Joną ir Marytę Šemogus.

PARDUODAMAS AR IŠNUOMUOJAMAS NAMAS

Toronto išnuomuojamas arba parduodamas namas trijų aukštų devynių kambarių (dvi virtuvės), dvigubas garažas, skersai nuo požeminio traukinio stoties, vienas blokas nuo Toronto Lietuvių Namų. Teirautis 12 Edna Ave., Toronto, arba Tel.: (416) 536-0911 vakarais.

LEONAS MARKAUSKAS yra grįžęs į Montrealį 1982
INCOME TAX PILDYMAS ir
LIETUVOS PAŠTO ŽENKLŲ 1918 - 1939 IŠPARDAVIMAS
LEONAS MARKAUSKAS
7085 MARQUETTE H2E 2C6
TEL: 374-6077

RENKU

Senas lietuviškas knygas, laikraščius, plokšteles ir kitą lietuvišką medžiagą.
P. ADAMONIS
Tel: 722-3545

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALUMINIUM, PLIENU, PLASTINE MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS.
SAYININKAS: John OSKOWICZ
3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5
Telefonas: 721-9496

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

DUODA PASKOLAS:

Certifikatai min. \$1,000.00
1 metų 9.75 %
Terminuoti indėliai
1 metų 9.5 %
180 - 364 d. 9.25 %
30 - 179 d. 9 %
Trumpalaikius indėlius už \$20,000 ir daugiau
Taupomos sąskaitos:
Specialios 8.5 %
Su draudimu 8.25 %

Nekilnojamo turto, Asmeninės ir Prekybinės.

Paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000

Čekių sąskaitos 6 %

KONFIDENCIALUS IR GREITAS PATARNAVIMAS ČEKIAI IR VISI KITI PATARNAVIMAI - VELTUI KASOS VALANDOS

1465 De Seve

3907 A Rosemont

Pirm. Antr. Treč. 9:00 - 3:00
Ketvirtadieniais 12:00 - 8:00
Penktadieniais 12:00 - 6:00
Sekmadieniais 10:00 - 12:30

6:00 - 8:00
12:00 - 6:00

Maurice Kaplan
Kailių siuvėjas

Tel: 767-6183

- Didelis pasirinkimas gatavų patalynės
- Verslos laikų saugojimas (Storage)
- Taisau ir remdėliuoju
- Siuvu ir parduodu

1449 RUE ST. ALEXANDRE SUITE 500A

MONTREAL, QUEBEC H3A 2G6

Tel: 288-9646

MEMBER

FOTO M.L.S. SYSTEM

D.N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASIC INC.

NEKILNOJAMO TURTO VISAPUSIŠKAS

PATARNAVIMAS - PIRKIMAS - PARDAVIMAS

445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q.
Tel.: 273-9181 Namų: 737-0844.

DANPAR REALITIES CORP.

310 VICTORIA AVE SUITE 409
MONTREAL, P.Q. H3Z 2M9

VINCAS PIEČAITIS

Nekilnojamo turto patarnavimas Montrealyje, Investicijos JAV ir Kanados provincijose

Tel.: Business: 482-3460
Residence: 767-4690

DR. J. MALISKA

DANTŲ GYDYTOJAS

1440 St. Catharine W.
Suite 600, Montreal, P.Q.
Tel: 866-8235
Namų: 488-8528

DR. A.O. JAUGELIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

1410 Guy St.
Suite 11-12 Montreal P.Q.
Tel: 932-6662
Namų: 737-9681

M. CUSSON R. GENDRON

VAISTINE

Atidaryta kasdien nuo 9 a.m. iki 10 p.m.
Šeštadieniais: nuo 9 a.m. iki 9:30 p.m.
Sekmadieniais: nuo 10 a.m. iki 9:30 p.m.
GREITAS, NEKAINUOJANTIS PRISTATYMAS
7626 Central St. Ville LaSalle, P.Q.
Tel: 366-9742 ir 365-0505

Dr. A. S. POPIERAITIS

B. A. M. D. C. M. M. Sc. L. M. C. C. F. R. C. S. (c)
MEDICAL ARTS BUILDING, 1538 Sherbrook St. W.
Suite 215, Montreal, P.Q. Tel: 931-4024

ADVOKATAS

ROMAN J. IŠGANAITIS B. A., B. C. L.

Notre Dame E. Suite 504
Montreal, Quebec, H2Y 1B7, Tel: 878-9534

ADVOKATAS

VICTOR E. RUDINSKAS

B. Eng., M. Eng. L. L. B., B. C. L.
701 Bonnantyne, Verdun (kampas 2-nd Ave.), Que. H4G 1E6
Tel. Bureau: 769-8824; Residence: 366-6245

NOTARAS

J. BERNOTAS

3 Place Ville Marie, Suite 627 Montreal, P.Q.
Tel: (514) 871-1430.

NOTARĖ

RŪTA POCAUSKAS

50 Du Domaine, 11e Perrot, Que. H7V 5V6
Res. Tel: 453-9142